

listopad 2008
grudzień 2008
nr 11-12 (102-103), rok X,
ISSN 1508-5082

**Przed nami wielki
skok cywilizacyjny**

– wywiad
z Zygmuntem
Cholewińskim,
marszałkiem
województwa
podkarpackiego
s. 2

***

Obradowali radni

– XXVI i XXVII
Sesja Sejmiku
s. 7

***

**Inwestycje myślą
o pacjencie**

– wywiad z Kazimierzem
Ziobrą, wicemarszałkiem
województwa
podkarpackiego
s. 12

***

**DIALOG pogranicza
kulturowego**

– konferencja w UR
s. 14

***

**Rzeszowski
artysta laureatem
OFAFY '2008**

s. 15

***

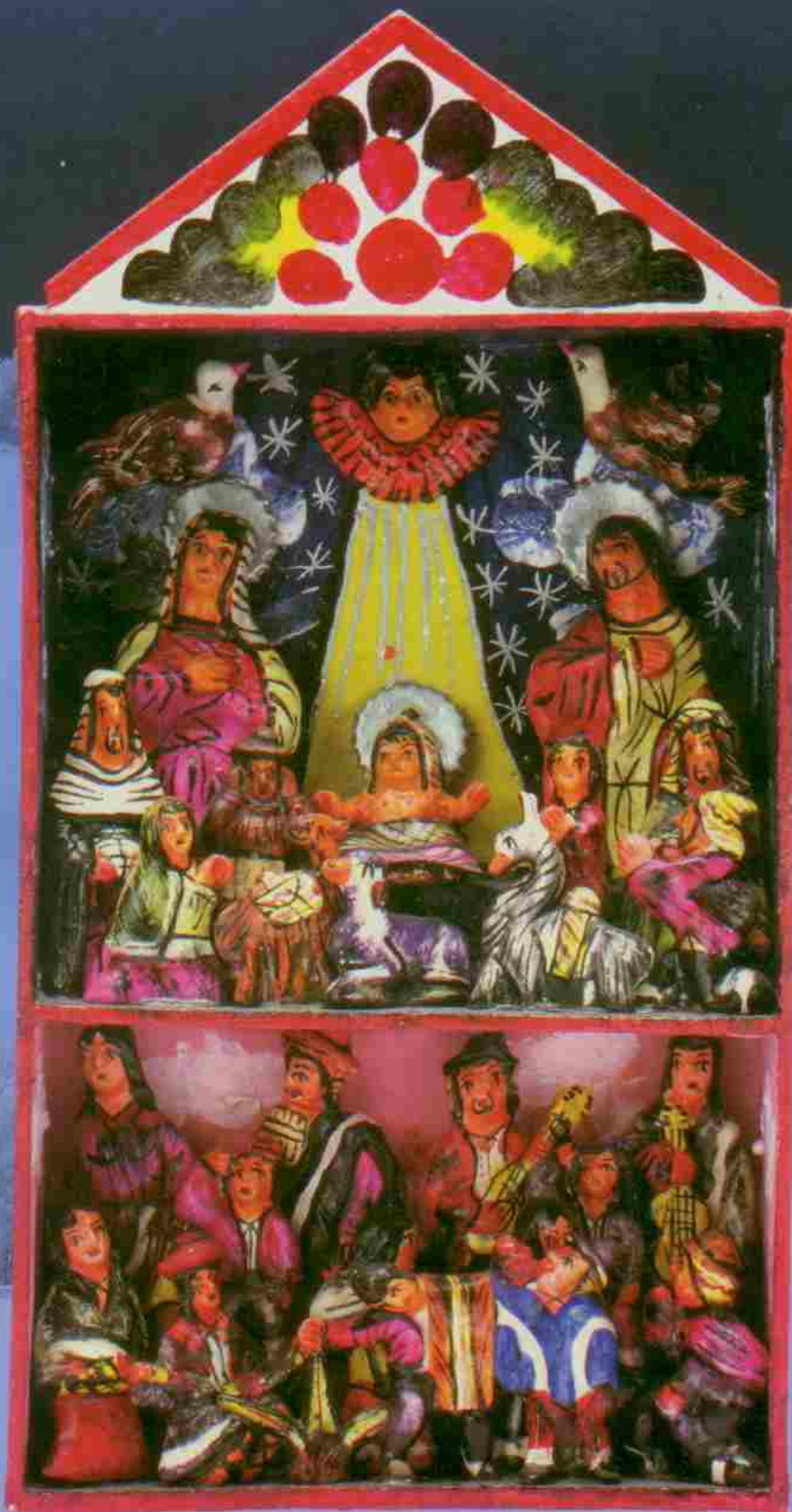
Protest

Ryszarda Siwca
– z archiwum IPN
s. 16

***

Rzecz o Józefie Szajnie
– książka Andrzeja Piątka
Szajna. Ślady ostatnie
s. 21

PODKARPACKI PRZEGLĄD SAMORZĄDOWY

Organizatorzy:

Minister Sportu i Turystyki

Marszałek Województwa Podkarpackiego

Podkarpackie Stowarzyszenie Związków Sportowych

XV Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży w Sportach Zimowych Podkarpackie 2009

4.02 - 2.03.2009

pod honorowym patronatem
Prezydenta RP
Lecha Kaczyńskiego

MINISTER
SPORTU I TURYSTYKI

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA
PODKARPACKIEGO

Polska
Federacja Sportu
Młodzieżowego

PODKARPACKIE
STOWARZYSZENIE
ZWIĄZKÓW SPORTOWYCH

DEBICA

SANÓW

USTRZYKI
DOLNE

RYBNICA

KOŃCIELSKO

SZCZYRK

WISŁA

PATRONI MEDIALNI

TVP RZESZÓW

VOX

DIENNIK POLSKI

ISZTAFETA

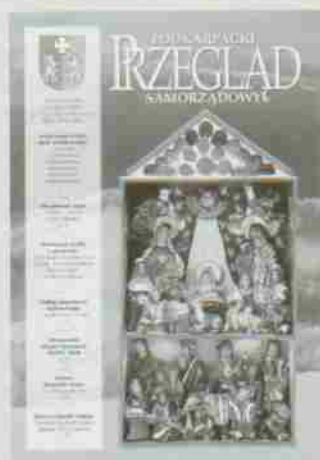

Na temat Olimpiady czytaj na str. 20; więcej: www.olimpiada.podkarpackie.pl

Spis treści:

Przed nami wielki skok cywilizacyjny	2
Podkarpacka Nagroda Gospodarcza 2008	4
Dzień Edukacji Narodowej w Rzeszowie	4
15 lat wojewódzkiego funduszu	4
Krzysztof Penderecki – zasłużony dla województwa podkarpackiego	5
Konwent marszałków w Mielnie i Tyńcu	5
90. rocznica odzyskania niepodległości	6
30. rocznica powstania Komitetu Samoobrony Chłopskiej Ziemi Rzeszowskiej	6
Obradowali radni	7
Z dyplomatami o podkarpackich inwestycjach	8
Posiedzenie Międzyrządowej Rady Koordynacyjnej	8
Współpraca z krajem preszowskim	9
TOUR SALON w Poznaniu	9
World Travel Market w Londynie	9
Zaprezentowaliśmy się w Strasburgu	9
Turystyczna promocja w Bezmiechowej	10
Inwestycje z myślą o pacjencie	12
Dialog pogranicza kulturowego	14
Rzeszowski artysta laureatem OFAFY'2008	15
Protest Ryszarda Siwca	16
www.sm-park.pl	19
Olimpiada w podkarpackim	20
Rzecz o Józefie Szajnie	21

Okladka: Szopka ze zbiorów Muzeum Towarzystwa Jezusowego Prowincji Polski Południowej w Starej Wsi. W tle Bieszczady.
Fot. J. Górnicki, K. Zajączkowski

Łącząc się w radosnym oczekiwaniu na nadejście świąt Bożego Narodzenia pragniemy, aby zawsze otaczała nas wszystkich ludzka życzliwość, a Narodzenie Bożego Dzieciątka napawało wiarą i ufnością w to, co przyniesie przyszłość.

Z tej szczególnej okazji życzymy wewnętrznego spokoju, wytrwałości oraz błogosławieństwa Bożego na każdy nadchodzący dzień Nowego Roku

Przewodniczący Sejmiku
Województwa Podkarpackiego
Andrzej Matusiewicz

Marszałek
Województwa Podkarpackiego
Zygmunt Cholewiński

Szopka ze zbiorów Muzeum Towarzystwa Jezusowego Prowincji Polski Południowej w Starej Wsi (fot. Krzysztof Zajączkowski).

„PODKARPACKI PRZEGLĄD SAMORZĄDOWY”
– pismo samorządu województwa podkarpackiego
Wydawca: Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, ul. Grunwaldzka 15, 35-959 Rzeszów. **Redaktor naczelny:** Rafał Baranowski. Redaguje zespół. **Druk:** MITEL s.c.

Przed nami wielki skok cywilizacyjny

Z Zygmuntem Cholewińskim, marszałkiem województwa podkarpackiego rozmawia Dariusz Nowak

- Pani Marszałku, minęły już dwa lata od wyborów samorządowych z roku 2006, czyli upłynęła połowa kadencji samorządu województwa oraz samorządów powiatowych, miejskich i gminnych. Jak Pan ocenia te ostatnie dwa lata?

- Jako dwa lata żmudnej, ale i satysfakcjonującej pracy na rzecz mieszkańców naszego województwa. Pracy, której efekty są już znakomicie widoczne. Podkreślić muszę jednak, że nie byłoby to możliwe bez zbudowania na początku kadencji stabilnej koalicji w Sejmiku Województwa Podkarpackiego. Od dwóch lat w naszym Sejmiku nie występują żadne problemy z przyjęciem budżetu czy też z uzyskaniem absolutorium przez Zarząd Województwa. Oczywiście, różnice zdań występują, różne są też oczekiwania i postulaty radnych - pochodzących wszak z różnych miejscowości regionu, lecz w takich przypadkach wypracowujemy rozwiązania kompromisowe.

Nie mogę nie zauważyć również znakomitej, w większości przypadków, współpracy z samorządami powiatowymi, miejskimi i gminnymi. Bez takiej współpracy byłoby nam o wiele trudniej podejmować skuteczne i służące społecznościom lokalnym działania.

- Jakie najważniejsze zadania udało się zrealizować w tym okresie?

- Za zdecydowanie najważniejsze uznaję przyjęcie przez Komisję Europejską Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego. Tym bardziej, że przyjęty przez Komisję projekt RPO został niemalże w całości opracowany przez obecny Zarząd Województwa. Nasi poprzednicy nakreślili jedynie ramy programu, my musieliśmy się zająć nie tylko dopracowaniem zapisów ogólnych, ale również wszelkimi szczegółami. W ramach podkarpackiego RPO do naszego regionu spłyńnię ponad 1 mld 136 mln euro, a dokładając do tego 487,5 mln euro z Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej, mogę

bez cienia przesady stwierdzić, że w najbliższych latach nasz region uczyni poważny skok cywilizacyjny. Tu wymienilibym także Program Operacyjny Kapitał Ludzki, który pozwoli na nadrobienie społecznego dystansu cywilizacyjnego do „starych” krajów Unii. Pod koniec października ubiegłego roku ogłosiliśmy, jako pierwsi w kraju, 3 konkursy pilotażowe, zawarliśmy też 394 umowy z beneficjentami na kwotę 171 495 256 zł. W 2008 r. ogłosiliśmy kolejne konkursy.

Aktywnie działamy również w sferze pozyskiwania dla Podkarpacia nowych inwestorów. W podkarpackim Parku Naukowo-Technologicznym „Aeropolis” już powstają fabryki światowych potentatów w swoich branżach - firm BorgWarner i MTU Aero Engines. Prowadzimy rozmowy z kolejnymi potencjalnymi inwestorami, zainteresowanymi ulokowaniem swoich biznesów w naszym parku. Niedawno gościliśmy ministrów - radoów handlowych siedmiu ambasad krajów Unii Europejskiej: Francji, Czech, Węgier, Holandii, Szwecji, Słowenii i Niemiec. Wspólnie z przedstawicielami Stowarzyszenia Grupy Przedsiębiorców Przemysłu Lotniczego „Dolina Lotnicza” oraz Rzeszowską Agencją Rozwoju Regionalnego zaprezentowaliśmy potencjał, atuty inwestycyjne i walory turystyczne naszego województwa, możliwości „Doliny Lotniczej” oraz stolicy naszego regionu - Rzeszowa. Oczywiście zbyt wcześnie jeszcze, by mówić o konkretnych efektach tej wizyty. Liczę jednak, że to spotkanie, jak i kolejne planowane działania przełożą się na wzrost zainteresowania zagranicznych inwestorów naszym regionem.

Również w sferze komunikacji można wskazać wymierne efekty działań obecnego Zarządu Województwa. W 2007 r. uruchomione zostały loty transatlantyczne z lotniska w Jasionce. Wprawdzie na razie są to loty sezonowe do Nowego Jorku, lecz dla mieszkańców naszego regionu nawet one stanowią ogromne udogodnienie w kontaktach z bliskimi

mieszkańcami w USA. Lotnisko w podkarpaczkim Jasionce jest trzecim w kraju obsługującym loty transatlantyczne. Obecnie loty z niego realizują dwaj przewoźnicy, prowadzimy rozmowy z kolejnymi potencjalnymi przewoźnikami chętnymi do obsługi i otwierania nowych połączeń na kierunkach europejskich. W 2008 r. znacząco zwiększyliśmy wydatki z naszego budżetu na drogi wojewódzkie (z 28,8 mln zł w roku poprzednim do 44 mln zł), przygotowujemy się też do modernizacji linii kolejowej Rzeszów - Warszawa, obecnie wspólnie z województwem świętokrzyskim oraz PKP Polskie Linie Kolejowe SA przystępujemy do opracowania studium wykonalności.

- To udało się zrealizować w sferze gospodarki, a co w innych dziedzinach?

- Gospodarkę traktujemy priorytetowo, lecz oczywiście mamy się czym pochwalić również w innych dziedzinach. Zdecydowanie podnieśliśmy nakłady na podkarpacką kulturę. W 2006 r. wydatki na kulturę wynosiły nieco ponad 26 mln zł, w tym roku było to już blisko 52 mln zł. To zdecydowany wzrost. Dotacje podmiotowe dla instytucji kultury w roku 2007 wzrosły o 15 proc. w stosunku do roku poprzedniego, a w roku 2008 wzrost ten osiągnął już poziom 31 proc. Tendencję wzrostową pragniemy utrzymać w następnych latach. A jeśli jesteśmy jeszcze przy kulturze, to pragnę poinformować, że w tym roku oddamy do użytku nowoczesny gmach Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej w Przemyślu.

Dostrzegamy również rolę sportu zarówno w wychowaniu młodego pokolenia mieszkańców Podkarpacia, jak i w promocji regionu. Jednym z działań obecnego Zarządu Województwa było przyznanie po raz pierwszy w historii naszego województwa stypendiów dla zawodników osiągających wysokie wyniki sportowe. Stałe wsparcie finansowe trafia do medalistów mistrzostw Polski, a także do zawodników, którzy w mistrzostwach świata lub Europy zajęli miejsca od pierwszego do ósmego. W tym roku na stypendia przeznaczyliśmy kwotę 216 tys. zł.

- Jakie przeszkody napotykał kierowany przez Pana Zarząd Województwa w tych minionych dwóch latach?

- Przede wszystkim były to przeszkody o charakterze zewnętrznym, wynikające z niedostosowania polskich przepisów do wymagań Unii Europejskiej. Dla przykładu: już w tym roku zetknęliśmy się z problemami przy wdrażaniu Regionalnego Programu Operacyjnego. Wynikały one w głównej mierze z niezgodności

Zygmunt Cholewiński, marszałek województwa podkarpackiego.

krajowych przepisów z dyrektywami wspólnotowymi w zakresie ochrony środowiska oraz zamówień publicznych. Konsekwencją tego może być brak akceptacji projektów finansowanych ze środków unijnych w ramach perspektywy lat 2007–2013 lub sytuacja, w której środki unijne otrzymane na realizację projektów mogą być uznane przez Komisję Europejską za niekwalifikowalne. Obecnie trwają prace nad dostosowaniem przepisów krajowych do prawa UE, co pozwoli na uniknięcie dalszych opóźnień we wdrażaniu RPO.

Podobnie rzecz się ma z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013. Brak odpowiednich przepisów prawnych oraz procedur związanych z wdrażaniem działań Programu sprawił, że dopiero pod koniec września mogłem złożyć ministrowi rolnictwa i rozwoju wsi deklarację gotowości potwierdzającą zakończenie przygotowań do wykonywania zadań związanych z wdrażaniem działania „Odnowa i rozwój wsi”. Za przygotowanie zaś owych przepisów i procedur odpowiadają Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Również czynniki zewnętrzne uniemożliwiają nam zintensyfikowanie działań zmierzających do rozwoju lotniska w podzeczowskiej Jasionce. Pomimo usilnych starań Zarządu Województwa, wciąż bo-

rykamy się z brakiem odpowiednich działań ze strony naszego partnera – Przedsiębiorstwa Państwowego Porty Lotnicze. Pasywna postawa PPL oraz brak zgody Rady Pracowniczej PPL uniemożliwia zafunkcjonowanie tzw. dużej spółki lotniskowej (by ją zawiązać, PPL miał wnieść do niej swój majątek – miało to nastąpić do końca marca 2008 r.). Ze swej strony zrobiliśmy wszystko, a nawet więcej, by lotnisko się rozwijało – nasz majątek jest wyceniony i gotowy do wniesienia do „dużej spółki”, powołaliśmy do życia spółkę niskokapitałową, zakupiliśmy sprzęt dla lotniska za 27 474 163 zł, opracowywany jest raport o preferowanych przez mieszkańców Podkarpacia połączeniach lotniczych. Niestety, nie mamy wpływu na postępowanie naszego partnera, PPL jest bowiem przedsiębiorstwem państwowym i tylko jego właściciel, czyli Skarb Państwa, mógłby przyspieszyć odpowiednie działania. Staramy się je wymóc poprzez zaangażowanie podkarpackich polityków, to jednak wymaga czasu.

– Jakie nadzieje i plany wiąże Pan z drugą połową tej kadencji, szczególnie biorąc pod uwagę fundusze unijne na lata 2007 – 2013?

– Tak jak już wspominałem, do roku 2013 na Podkarpaciu spłyną pieniądze z dwóch programów – Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa

Podkarpackiego oraz Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej. Pieniądze te przeznaczymy między innymi na inwestycje w infrastrukturę komunikacyjną, energetyczną, ochrony środowiska, jak i wsparcie przedsiębiorców, ośrodków naukowych czy budowę ogólnodostępnej sieci szerokopasmowego Internetu. Jestem głęboko przekonany, że wszystkie te działania pozwolą dołączyć naszemu województwu do już rozwiniętych regionów tzw. starej Unii.

Plany na najbliższe dwa lata obejmują także dalsze działania na rzecz rozwoju lotniska w Jasionce i tu nasza determinacja jest ogromna. Nie ukrywam, że liczymy także na zintensyfikowanie działań przy budowie podkarpackiego odcinka autostrady A-4 oraz trasy szybkiego ruchu S-19. Niestety, dostępność komunikacyjna naszego regionu wciąż pozostawia wiele do życzenia, co nie pozostaje bez wpływu na możliwości pozyskiwania inwestorów, czy też rozwój turystyki. Mając to na uwadze, będziemy nie tylko sukcesywnie poprawiać stan dróg wojewódzkich, ale również starać się stymulować modernizację tych znajdujących się pod zarządem czy to Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, czy też samorządów powiatowych i gminnych.

**„Nowe Podkarpacie”
48/26-11-2008**

Podkarpacka Nagroda Gospodarcza 2008

Podkarpacka Nagroda Gospodarcza to konkurs, którego celem jest promocja rozwoju gospodarczego regionu oraz biznesu z terenu Podkarpacia. W konkursie biorą udział firmy mające siedzibę lub prowadzące działalność gospodarczą na terenie województwa podkarpackiego, a które oceniane są pod kątem efektywności gospodarczej. W tym roku odbyła się już VII edycja konkursu.

Laureatów Podkarpackiej Nagrody Gospodarczej za rok 2008 poznaliśmy 14 października, podczas gali zorganizowanej na zamku w Łańcucie. W trakcie uroczystości wicemarszałek województwa podkarpackiego Bogdan Rzońca, wojewoda podkarpacki Mirosław Karpiński oraz dyrektor Centrum Promocji Biznesu w Rzeszowie Paweł Zajac wręczyli podkarpackim przedsiębiorcom listy gratulacyjne, dyplomy, wyróżnienia i statuetki.

Laureaci Podkarpackiej Nagrody Gospodarczej 2008:

- * W kategorii firmy mikro (do 10 osób zatrudnionych): Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „AUTO - GAZ - BUT” Czesław Słowik Stalowa Wola
- * W kategorii firmy małe I (od 11 do 25 osób zatrudnionych): P.P.U.H. BRYK WITOLD Bryk Łańcut
- * W kategorii firmy małe II (od 26 do 50 osób zatrudnionych): firma jubilerska Górecki Sp. z o.o. Dębica
- * W kategorii firmy średnie I (od 51 do 100 osób zatrudnionych): NTB Sp. z o.o. Głogów Młp.
- * W kategorii firmy średnie II (od 101 do 250 osób zatrudnionych): Zakład Ceramiki Budowlanej Sp. z o.o. w Hadykówce oraz ZETO - RZESZÓW Sp. z o.o. Rzeszów
- * W kategorii firmy duże (powyżej 250 osób zatrudnionych): OMEGA Pilzno J.T. i S. Godawski, J. Godawski Sp. z o.o. Pilzno
- * W kategorii eksporter: Huta Stalowa Wola SA
- * W kategorii firma pięciolecia: ZM Invest S.S. Ropczyce
- * W kategorii manager roku: Marek Darecki - prezes zarządu WSK PZL - Rzeszów S.A.
- * W kategorii wydarzenie roku: Podkarpacki Park Naukowo-Technologiczny
- * Nagroda specjalna: Miejski Zakład Komunalny Sp. z o.o. Stalowa Wola

Wyróżnienia w konkursie Podkarpacka Nagroda Gospodarcza 2008:

- * W kategorii firmy mikro (do 10 osób zatrudnionych):
  - Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „STOMIL-EAST” Spółka z o.o. Sanok
  - AT - BI Jacek Bijak Lukasz Hakalla Budziwój
  - SL Sp. z o.o. Rzeszów
  - INTERQ Usługi Internetowe s.c. J. Ziembicka, R. Ziembicki Sanok
- * W kategorii firmy małe I (od 11 do 25 osób zatrudnionych):
  - AL - STAL Sp. z o.o. Rzeszów
  - ELBO Józef Olejko i wspólnicy Sp. j. Sanok
  - Przedsiębiorstwo Wielobranżowe EUREKA Janusz Gładysz
  - Leopard Automobile Mielec Sp. z o.o. Mielec
  - LICO MIX Sp. z o.o. Krosno
  - PPHU TOSAND II S.C. Zuzanna i Andrzej Siemiączko Jasło
- * W kategorii firmy małe II (od 26 do 50 osób zatrudnionych):
  - CZARNIK Sp. z o.o. Głogów Młp.
  - METALZBYT POLSKA Sp. z o.o. Rzeszów
  - PELMET Sp. j. Kazimierz Pelczar, Eugeniusz Pelczar Krosno
  - Hotele i Restauracje Czesław Joachimowski Sanok
- * W kategorii firmy średnie I (od 51 do 100 osób zatrudnionych):
  - Firma Usługowo-Handlowa EKO - TOP Sp. z o.o. Mielec
  - EURO - EKO Sp. z o.o. Mielec
- * W kategorii firmy średnie II (od 101 do 250 osób zatrudnionych):
  - SANFARM Sp. z o.o. Nowa Dęba
  - TEKPUD Sp. z o.o. Jasło
  - Przedsiębiorstwo Budowlane RESBEX Sp. z o.o. Przeworsk
- * W kategorii firmy duże (powyżej 250 osób zatrudnionych): R&G PLUS Sp. z o.o. Mielec
- * W kategorii firma eksporter: INTER-STYLE Sp. z o.o. Rzeszów
- * W kategorii firma pięciolecia: Zakład Mechaniczno-Remontowy CHEMREM-ORGANIKA Sp. z o.o. Nowa Sarzyna.

BP

17 października 2008 roku w Wojewódzkim Domu Kultury w Rzeszowie władze województwa podkarpackiego spotkały się z nauczycielami z terenu Podkarpacia. Spotkanie, zorganizowane z okazji Dnia Edukacji Narodowej, stało się okazją do uhonorowania nauczycieli za ich szczególne osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze.

Dzień Edukacji Narodowej w Rzeszowie

Nagrody wyróżnionym wręczyli marszałek województwa Zygmunt Cholewiński, członek zarządu województwa Jan Burek oraz przewodniczący Komisji Edukacji, Kultury i Kultury Fizycznej Sejmiku Województwa Podkarpackiego Stanisław Bartnik.

Wśród wyróżnionych przez Zarząd Województwa Podkarpackiego znaleźli się: Joanna Gładyszewska (dyrektor NKJO w Mielcu), Mirosław Ochalski (dyr. NKJO w Przemyślu), Alicja Dachowska (dyr. MSP w Jasle), Anna Michalik (dyr. MSP w Przemyślu), Halina Połojko (dyr. MSP w Sanoku), Ewa Glesner (dyr. Zespołu Szkół przy Szpitalu Wojewódzkim nr 2 w Rzeszowie), Marzena Fiolek (kierownik Wydziału Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Przemyślu), Anna Zawadowicz (kier. Szk. Prakt. MSP w Jasle), Marzena Jędrzejczyk (nauczyciel MSP w Łańcucie), Bogumiła Janas (naucz. ZKN w Tarnobrzegu), Michalina Chelma (naucz. KPSS w Rzeszowie), Barbara Ozga (naucz. MSP w Stalowej Woli), Dorota Pluta (nauczyciel-bibliotekarz Biblioteki Pedagogicznej w Tarnobrzegu), Grażyna Pisarik (nauczyciel-konsultant PCEN), Aleksander Wroński - nauczyciel-konsultant PCEN).

BP

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie obchodzi jubileusz 15-lecia działalności. Z tej okazji Podkarpackie Stowarzyszenie Samorządów Terytorialnych zorganizowało konferencję regionalną poświęconą zagadnieniom z zakresu ochrony środowiska.

15 lat wojewódzkiego funduszu

Podczas konferencji jej uczestnicy, w tym parlamentarzyści i samorządowcy z terenu województwa podkarpackiego, wysłuchali wystąpień jubileuszowych oraz prelekcji dotyczących między innymi: „Możliwości pozyskiwania środków przez jednostki samorządowe w perspektywie 2007-2013”, „Wdrażania Systemu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko”, zapoznali się także ze „Strategią działania NFOŚiGW na najbliższe 4 lata”.

Z okazji jubileuszu 15-lecia WFOŚiGW w Rzeszowie gratulacje na ręce jego prezesa, Lesława Budziśza, złożyli między innymi marszałek województwa podkarpackiego Zygmunt Cholewiński oraz członek zarządu województwa Stanisław Bajda.

RF

Krzysztof Penderecki, światowej sławy kompozytor, uhonorowany został odznaką „Zasłużony dla województwa podkarpackiego”. Uroczystość wręczenia odznaki odbyła się 5 października w Dębicy. Kompozytor odebrał ją z rąk marszałka województwa podkarpackiego Zygmunta Cholewińskiego oraz wiceprzewodniczącego Sejmiku Województwa Podkarpackiego Czesława Łączaka.

Krzysztof Penderecki zasłużony dla województwa podkarpackiego

Krzysztof Penderecki odebrał odznakę „Zasłużony dla województwa podkarpackiego” z rąk marszałka województwa podkarpackiego Zygmunta Cholewińskiego oraz wiceprzewodniczącego Sejmiku Województwa Podkarpackiego Czesława Łączaka.

Wręczenie odznaki honorowej „Zasłużony dla województwa podkarpackiego” uświetniło uroczystości z okazji 75. urodzin oraz 50-lecia działalności twórczej Krzysztofa Pendereckiego. W koncercie, który odbył się w kościele pod wezwaniem Świętego Ducha w Dębicy, udział wzięli m.in.: Orkiestra Sinfonietta Cracovia, Chór Polskiego Radia w Krakowie oraz znany wirtuoz organów Robert Grudziński. Występ był jednym z wydarzeń celebracyjnych trwające obecnie obchody 650-lecia Dębicy.

Kompozytor, urodzony w 1933 roku na Podkarpaciu, jest autorem m.in. „Pasji wg św. Łukasza” (1965), oper: „Diabły z Loudun” (1969), „Jutrznia” (1970), „Magnificat” (1974), „Raj utracony” (1978), koncertów skrzypcowych (1976), koncertów wiolonczelowych (1972 i 1982), II symfonii (1980), „Te Deum” (1982), „Polskiego rekiem” (1984) oraz „Czarnej maski” (1986).

BP

Pod koniec września 2008 roku w Mielnie odbył się ostatni w województwie zachodniopomorskim Konwent Marszałków Województw RP, podczas którego marszałkowie spotkali się z ministrem infrastruktury Cezarym Grabarczykiem oraz ministrem rozwoju regionalnego Elżbietą Bieńkowską. Kolejny konwent marszałków zorganizowany został pod koniec października w Tyńcu koło Krakowa. Samorząd województwa podkarpackiego reprezentował wicemarszałek Bogdan Rzońca.

Konwent marszałków w Mielnie i Tyńcu

W obradach Konwentu Marszałków Województw RP w Mielnie wziął udział także wiceminister rolnictwa Andrzej Dycha, który poinformował o możliwości wdrożenia Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich od lutego 2009 roku.

Podczas obrad zostało przyjętych kilka istotnych stanowisk, między innymi:

- * został zaakceptowany projekt zwolnienia z opodatkowania dochodów ze stypendiów uczelnianych, studenckich oraz doktoranckich przyznawanych przez samorządy województw ze środków pochodzących z Unii Europejskiej,

- * opowiedziano się za ujednoczeniem stawek opłat za nawigację terminalową pobierana przez Polską Agencję Żeglugi Powietrznej,

- * w sprawie prawidłowego wdrażania Regionalnych Programów Operacyjnych samorządy opowiedziały się za ścisłą współpracą z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego,

- * w sposób jednoznaczny marszałkowie sprzeciwili się projektowi przejęcia „Przewozów Regionalnych” przez samorządy województw na zasadach przedstawionych przez Ministerstwo Infrastruktury,

- * marszałkowie sprzeciwili się planom likwidacji Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,

- * nie został również zaakceptowany plan przekazania dróg krajowych samorządom województw, które zostałyby także zobowiązane do modernizacji tych arterii komunikacyjnych.

Pierwszy zorganizowany przez województwo małopolskie Konwent Marszałków Województw RP odbył się w dniach 23 i 24 października w Tyńcu koło Krakowa. W trakcie obrad uczestnicy konwentu podjęli między innymi stanowisko dotyczące przejęcia przez samorządy wojewódzkie spółki „Przewozy Regionalne”.

Po wielu miesiącach dyskusji w tej kwestii rząd zaakceptował warunki przedstawione przez marszałków województw, tj. m.in. zgodził się na wprowadzenie od 2010 r. zwiększonej stawki CIT z 14 proc. do 16 proc. z przeznaczeniem na finansowanie „Przewozów Regionalnych”, zgodził się na oddłużenie spółki i wyasygnowanie do 2020 roku 7,5 mld zł na inwestycje kolejowe dla „Przewozów Regionalnych”.

Marszałkowie sprzeciwili się likwidacji wojewódzkich oddziałów Narodowego Funduszu Zdrowia, ponadto przedstawiciele województw ocenili tezy i założenia do przygotowywanej przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego” (tezy zaprezentowane zostały przez Hannę Jahns sekretarza stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego). Dużo czasu podczas obrad poświęcono ustawie o polityce miejskiej jako instrumentu zarządzania obszarami metropolitalnymi.

BP

90. rocznica odzyskania niepodległości

11 listopada 2008 roku w Rzeszowie odbyły się uroczystości z okazji 90. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Obchody rozpoczęła msza święta w kościele farnym, koncelebrowana przez ks. biskupa Kazimierza Górnego, ordynariusza Diecezji Rzeszowskiej. Po nabożeństwie dalsze uroczystości z okazji święta narodowego odbyły się na placu Farnym przed pomnikiem płk. Leopolda Lisa-Kuli, jednego z bohaterów walk o niepodległość Polski.

Wojewódzkie obchody 90. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości odbyły się na rzeszowskim placu Farnym

Tam nastąpiło odczytanie apelu poległych, oddano salwę honorową oraz złożono przed pomnikiem wieńce i kwiaty. Zgromadzeni przed pomnikiem mieszkańcy Podkarpacia mieli okazję podziwiać defiladę żołnierzy Wojska Polskiego oraz funkcjonariuszy Policji, Straży Pożarnej i Służby Więziennej.

Podczas rzeszowskich uroczystości Samorząd Województwa Podkarpackiego reprezentował marszałek Zygmunt Cholewiński. W swoim wystąpieniu marszałek wspominał o wdzięczności dla minionych pokoleń, które wytrwały w wierności Ojczyźnie nawet w najmroczniejszych czasach zaborów i wojen, a później komunizmu. – Nie byłoby nas w tym miejscu, gdyby nie trud minionych pokoleń. Wyrażając nasz podziw i wdzięczność – zobowiązujemy się do dochowania wierności ich ideałom, zachowania ducha polskości i wyteżonej pracy na rzecz Naszej Ojczyzny – mówił.

W obchodach wzięli także udział: wojewoda podkarpacki Mirosław Karpiyta, prezydent Miasta Rzeszowa Tadeusz Ferenc, a także podkarpacki parlamentarzyści i samorządowcy.

BP

Uroczyste obchody 30. rocznicy powstania Komitetu Samoobrony Chłopskiej Ziemi Rzeszowskiej połączone z 30. rocznicą rozpoczęcia pontyfikatu papieża Jana Pawła II odbyły się 16 listopada w Łowisku w gminie Kamiień.

30. rocznica powstania Komitetu Samoobrony Chłopskiej Ziemi Rzeszowskiej

Uroczystości rozpoczęły się od patriotycznego montażu słowno-muzycznego, przygotowanego przez uczniów Zespołu Szkół im. Jana Pawła II w Łowisku. Następnie odprawiona została uroczysta msza święta pod przewodnictwem księdza arcybiskupa Ignacego Tokarczuka i księdza biskupa ordynariusza rzeszowskiego Kazimierza Górnego.

Podczas uroczystości odsłonięto pomnik upamiętniający 30. rocznicę rozpoczęcia Pontyfikatu papieża Jana Pawła II oraz 30. rocznicę powstania Komitetu Samoobrony Chłopskiej Ziemi Rzeszowskiej, wręczone zostały również odznaczenia przyznane przez Prezy-

denta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego.

Do zebranych na uroczystościach rocznicowych słowo skierował marszałek Zygmunt Cholewiński: – Trzydzieści lat temu z Watykanu dotarła do nas wspaniała wiadomość – namiestnikiem Chrystusowym na Stolicy Apostolskiej został nasz rodak – ksiądz kardynał Karol Wojtyła. W tym samym roku w Łowisku rolnicy powołali do życia Komitet Samoobrony Chłopskiej Ziemi Rzeszowskiej. Pontyfikat Jana Pawła II odcisnął niezatarte piętno na naszym kraju. Papież-Polak zawsze podkreślał swój patriotyzm i umiłowanie do ziemi ojczystej. Miłość do ziemi

przodków i niepodległej Ojczyzny przyświecała także tym, którzy w listopadzie 1978 roku postanowili zorganizować się i wyrazić swój sprzeciw wobec komunistycznego reżimu... Pamięć o tamtych wydarzeniach musi być zawsze żywa, by kolejne pokolenia Polaków, żyjących już w wolnej Polsce, miały świadomość, że wolność nie została ich przodkom dana, że musieli o nią walczyć i w jej imię ponosić wielkie ofiary. Niech pamięć o nich zawsze ma miejsce w naszych sercach – tak jak żywa w nich zawsze będzie pamięć o naszym Wielkim Rodaku – Janie Pawle II.

RF

Obradowali radni

XXVI sesja Sejmiku Województwa Podkarpackiego odbyła się 29 września. Na kolejnej, XXVII, radni spotkali się 27 października.

Podczas sesji wrześniowej radni postanowili przyznać wybitnemu polskiemu kompozytorowi Krzysztofowi Pendereckiemu odznakę honorową „Zasłużony dla województwa podkarpackiego”. W trakcie obrad słubowanie złożył Leszek Ciepły, który w składzie sejmiku zastąpił Adama Śnieżka.

Ponadto radni podjęli decyzję w sprawie przekształcenia, poprzez likwidację: Oddziału Chorób Nerek i Dializoterapii oraz Poradni Chorób Nerek Wojewódzkiego Szpitala Podkarpackiego im. Jana Pawła II w Krośnie; Oddziału Nefrologii ze Stacją Dializ oraz Poradni Nefrologicznej Wojewódzkiego Szpitala w Przemyśle; Oddziału Rehabilitacji w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie; Oddziału Neu-

rologii w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie.

Radni uchwalili także stanowisko dotyczące przebiegu autostrady A4 na odcinku Przeworsk – Korczowa (treść poniżej), jak również sformułowali apel dotyczący zwiększenia środków finansowych na opiekę psychiatryczną oraz apel dotyczący poprawy stanu zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. Zdecydowali również o udzieleniu pomocy finansowej gminie Krzywca, dokonali zmian w uchwale w sprawie udzielenia pomocy finansowej jednostkom samorządu terytorialnego na dofinansowanie zadań własnych w zakresie kultury i sztuki realizowanych w 2008 roku, określili zasady udzielania stypendiów w roku szkolnym 2008/2009

dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych finansowanych ze środków przeznaczonych na realizację Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007–2013 w województwie podkarpackim. Wyrazili również zgodę na podpisanie porozumienia między Wojewodą Podkarpackim i Marszałkiem Województwa Podkarpackiego a Lwowską Obwodową Administracją Państwową i Lwowską Radą Obwodową o współpracy regionalnej w celu odpowiedniego przygotowania i przeprowadzenia finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012.

Radni wysłuchali także informacji o stanie prac nad aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007–2020, informacji na temat stanu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007–2013 oraz informacji o realizacji wszystkich działań ZPORR.

XXVII sesja sejmiku odbyła się 27 października. W trakcie obrad radni postanowili poprzeć inicjatywę „Budowy stacji narciarsko-klimatycznej na górze Jasło rozwijającej się turystycznie bieszczadzkiej Gminie Cisna” przez Gminę Cisna. Ponadto upoważnili Zarząd Województwa Podkarpackiego do zaciągnięcia zobowiązania oraz dokonali zmian w budżecie województwa na rok 2008, postanowili też udzielić pomocy finansowej powiatowi lubaczowskiemu i powiatowi leskiemu.

Radni wysłuchali także szeregu informacji dotyczących: działalności Podkarpackiego Centrum Hurtowego AGRO-HURT SA; realizacji zadań z zakresu zabezpieczenia przed powodzią oraz wykorzystania środków z rezerwy celowej budżetu państwa, budżetu Wojewody Podkarpackiego i środków Unii Europejskiej; sytuacji w zakresie kolejowych przewozów regionalnych; działalności Podkarpackiej Agencji Energetycznej Sp. z o.o.; wyników przeprowadzonej rekrutacji do szkół medycznych prowadzonych przez województwo podkarpackie; stanu wdrażania działania 2.2 Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego wraz z przedstawieniem poziomu refundacji środków z konta programowego Instytucji Pośredniczącej według stanu na koniec III kwartału 2008 r.

UCHWAŁA NR XXVI/476/08 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO Z DNIA 29 WRZEŚNIA 2008 ROKU

W sprawie stanowiska dotyczącego projektowanego przebiegu autostrady A4 na odcinku Przeworsk – Korczowa

W związku z opracowywaniem ostatecznej koncepcji przebiegu autostrady A4 na odcinku Przeworsk – Korczowa i rozważeniem dwóch wariantów jej przebiegu, tj.: dotychczasowy wariant południowy – przejście autostrady południową stroną Jarosławia i Radymna i nowy wariant północny – przejście autostrady północną stroną Jarosławia i Radymna – Sejmik Województwa Podkarpackiego opowiada się za przebiegiem autostrady A4 na odcinku Przeworsk – Korczowa południową stroną Jarosławia i Radymna.

Zarówno w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego jak i Programie Budowy Dróg Krajowych na Podkarpaciu 2008-2013, w których to dokumentach wyraźnie jest uwidoczniłony przebieg południowy planowanej autostrady, który nie faworyzuje ani też nie degraduje żadnych okolicznych centrów miejskich, a pozytywnie wpłynie na rozwój gospodarczy całego regionu.

Należy podkreślić, że Sejmik Samorządowy Województwa Przemyskiego I i II kadencji, Rada Miasta Przemyśla I i II kadencji i ostatnio wspólnie Rada Miasta Przemyśla i Rada Powiatu Przemyskiego podjęły uchwałę o przebiegu autostrady A4 w wariantcie południowym.

Proponowany przebieg autostrady był uwzględniony w planie zagospodarowania przestrzennego województwa przemyskiego po 1975 roku, jak również w planach przestrzennych gmin, przez które ma przebiegać autostrada.

Południowy przebieg A4 usprawni też połączenie komunikacyjne z istniejącymi przejściami granicznymi o dużym znaczeniu: Medyka – Szeźginię i Krościenko – Smolnica, a także planowanym przejściem Malhowice – Niżankowice.

rb

Z dyplomatami o podkarpackich inwestycjach

Spotkanie z dyplomatami odbyło się w rzeszowskim Ratuszu.

Stowarzyszenie „Dolina Lotnicza” zaprezentował prezes Marek Darecki.

W listopadzie, z inicjatywy Ambasady Francji w Polsce, Stowarzyszenia Grupy Przedsiębiorców Przemysłu Lotniczego „Dolina Lotnicza” oraz Rzeszowskiej Agencji Rozwoju Regionalnego do stolicy województwa podkarpackiego przyjechali ministrowie – radcy handlowi siedmiu ambasad krajów Unii Europejskiej: Francji, Czech, Węgier, Holandii, Szwecji, Słowenii i Niemiec. Obecni byli również konsul generalny Pascal Vagogne z Ambasady Francji w Polsce oraz konsul Olech Horbenko z Konsulatu Generalnego Ukrainy w Lublinie. W Rzeszowie zapoznawali się oni z potencjałem oraz możliwościami inwestycyjnymi regionu.

Podczas spotkania w rzeszowskim Ratuszu atuty inwestycyjne województwa podkarpackiego przedstawił prezes Zarządu RARR Waldemar Pijar, natomiast „Dolinę Lotniczą” zaprezentował prezes Stowarzyszenia Marek Darecki. Marszałek województwa podkarpackiego Zygmunt Cholewiński ukazał natomiast walory przyrodniczo-turystyczne województwa i zachęcał do inwestowania również na tym polu.

Przedstawiciele ambasad zwiedzili także zakłady przemysłowe współtworzące „Dolinę Lotniczą” oraz rzeszowskie ośrodki naukowo-edukacyjne. Zagraniczni goście odwiedzili między innymi: WSK Rzeszów, Ultratech, Hispano-Suiza Polska, Park Aero-polis, Laboratorium Materiałowe Politechniki Rzeszowskiej oraz Technikum Mechaniczne i CKP w Rzeszowie. W programie pobytu znalazło się również zwiedzanie Podziemnej Trasy Turystycznej oraz wizyta w Muzeum-Zamku w Łańcutcie.

RF

Posiedzenie Międzyrządowej Rady Koordynacyjnej

VII posiedzenie Polsko-Ukraińskiej Międzyrządowej Rady Koordynacyjnej do spraw Współpracy Międzyregionalnej odbyło się w dniach 8-9 października w Lucyku na Ukrainie.

Marszałek województwa podkarpackiego Zygmunt Cholewiński i przewodniczący Preszowskiego Kraju Samorządowego Petr Chudík podpisali umowę o współpracy międzyregionalnej.

Współpraca z Krajem Preszowskim

Przedmiotem umowy jest rozwój stosunków wzajemnych i współpracy transgranicznej w takich dziedzinach jak: gospodarka (m.in. wspieranie małej i średniej przedsiębiorczości), polityka regionalna i rozwój regionalny, turystyka, transport i infrastruktura drogowa, ochrona środowiska, planowanie przestrzenne, kultura, oświata, sport i nauka, polityka socjalna i ochrona zdrowia oraz inne dziedziny, stanowiące przedmiot wzajemnego zainteresowania stron.

Strony umowy zobowiązały się wspierać rozwój współpracy w uzgodnionych formach w dziedzinach wymienionych powyżej poprzez: wzajemne kontakty i oficjalne wizyty przedstawicieli obu regionów; koordynację wspólnej działalności przy przygotowaniu i realizacji wspólnych projektów w ramach programów UE, w ramach struktur euroregionów; wspieranie współpracy między różnymi podmiotami, znajdującymi się na terenie obu regionów, w szczególności między samorządami lokalnymi; opracowanie wspólnych strategii i koncepcji dotyczących współpracy transgranicznej; wzajemną wymianę informacji i doświadczeń; organizowanie wspólnych akcji promocyjnych na terenie obu regionów i za granicą.

RF

Województwo podkarpackie reprezentowali marszałek województwa podkarpackiego Zygmunt Cholewiński oraz wojewoda podkarpacki Mirosław Karpiński.

Podczas dwudniowego posiedzenia jego uczestnicy zapoznali się między innymi z już zrealizowanymi i zaplanowanymi inwestycjami na polsko-ukraińskich przejściach granicznych oraz z możliwościami wykorzystania funduszy Unii Europejskiej w sferze rozwoju regionalnego. Marszałek Zygmunt Cholewiński zapoznał członków komisji z planowanymi inwestycjami zmierzającymi do poprawy infrastruktury komunikacyjnej na terenie województwa podkarpackiego.

RF

Podkarpackie na Targach Regionów i Produktów Turystycznych

TOUR SALON w Poznaniu

Dziewiętnasta edycja Targów Regionów i Produktów Turystycznych TOUR SALON 2008 odbyła się w połowie października w Poznaniu. W trzech pawilonach o łącznej powierzchni 7400 mkw. zaprezentowało się 750 wystawców z 40 krajów. Jednym z wystawców było województwo podkarpackie.

TOUR SALON to największe targi turystyczne w Polsce. W tegorocznej edycji uczestniczyły wszystkie polskie regiony, narodowe organizacje promocji turystycznej, biura podróży, touroperatorzy, gestorzy bazy noclegowej, firmy świadczące usługi dla turystyki, a także wystawcy przestrzeni specjalnych: „WySPA Zdrowia” (uzdrowiska, sanatoria, hotele i obiekty z ofertą SPA oraz wellness), „Turystyka Biznesowa” oraz „Extreme” (wyjazdy z adrenaliną, turystyka aktywna).

Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego był organizatorem stoiska wystawienniczego, na którym prezentowali się również: Urząd Miasta Przemysła, Bractwo Miłośników Ziemi Ulanowskiej, zamek w Baranowie Sandomierskim, Schronisko Młodzieżowe „Matecznik” z Przemysła, Schronisko Młodzieżowe PTSM z Rzeszowa, Ośrodek Wypoczynkowy MSWiA „JAWOR” z Polańczyka, pensjonat „Zamek” z Leska, Biuro Usług Turystycznych „Madart” z Jasła, hotel „Krosno-Nafta” z Krosna.

Na stoisku można było uzyskać informacje dotyczące atrakcji turystycznych, imprez turystycznych i kulturalnych, obiektów noclegowych oraz możliwości uprawiania różnych form turystyki aktywnej w województwie podkarpackim. Dużą popularnością cieszyły się foldery „Turystyka pielgrzymkowa”, „Turystyka aktywna”, „Skarby pogranicza”, „Podkarpacka wieś zaprasza”, „Szlak Zielony Rower Greenway – Karpaty Wschodnie”, „Katalog ofert turystycznych – baza noclegowa”. Odwiedzający nasze stoisko często pytali o wypocznik rodzinny w gospodarstwach agroturystycznych, zainteresowani byli obiektami organizującymi dla dzieci i młodzieży „zielone szkoły” oraz możliwościami uprawiania turystyki ekstremalnej.

Dodatkową atrakcją naszego stoiska była degustacja regionalnych potraw, która wzbudzała szerokie zainteresowanie. Każdy mógł skosztować podkarpackich przysmaków: serowe gomołki, pachnące wędliny, smalec, kiszone ogórki, a także suszone owoce i wspaniałe kruche ciasteczka.

KA

World Travel Market w Londynie

Ponad 600 wystawców z 203 krajów wzięło udział w trwających od 10 do 13 listopada w londyńskim centrum wystawienniczym ExCel targach turystycznych World Travel Market 2008. Swoje walory prezentowało również województwo podkarpackie.

Londyńskie targi turystyczne World Travel Market są jednymi z największych w Europie. Od trzech lat wśród wystawców znajduje się również województwo podkarpackie, przedstawiając ofertę turystyczną naszego regionu, zarówno dla klientów indywidualnych, jak i dla touroperatorów oraz innych przedstawicieli branży turystycznej.

W trakcie pobytu odbyło się wiele spotkań, w tym między innymi z dyrektorem Polskiego Ośrodka Informacji Turystycznej w Londynie Ewą Binkin, prezesem Polskiej Izby Turystyki Janem Korsakiem oraz przedstawicielami polskiej ambasady w Londynie.

KA

Zaprezentowaliśmy się w Strasburgu

W dniach od 11 do 12 października w Strasburgu odbył się VIII Salon Asocjacji – targi, na których zaprezentowało się blisko 400 stowarzyszeń z Francji i Niemiec. Na zaproszenie Polsko-Francusko-Niemieckiego Kulturalno-Oświatowego Związku Polaków w Alzacji swoje walory zaprezentowało również województwo podkarpackie.

Nasz region, mało znany w tej części Francji, cieszył się sporym zainteresowaniem osób odwiedzających salon. Zaprezentowana została oferta turystyczna, kulturalna i gospodarcza. Uwagę zwracał przede wszystkim szlak architektury drewnianej, a także turystyka aktywna i szlaki tematyczne. Pytano również o ogólne informacje o województwie podkarpackim.

Wzbogaceniem prezentacji była prezentacja i oczywiście degustacja potraw regionalnych. Zainteresowanie było ogromne. Każdy znalazł coś dla siebie: od słodkich wyrobów, suszonych owoców, poprzez gomołki, ogórki kiszone, po wędliny i smalec.

KA

Tegoroczne wojewódzkie obchody Światowego Dnia Turystyki odbyły się 26 września w Bezmiechowej Górnej, zwanej świętą górą pilotów szybowcowych - jednym z najsłynniejszych ośrodków szybowcowych w Polsce.

Turystyczna promocja w Bezmiechowej

Tradycyjne obchody Światowego Dnia Turystyki to znakomita okazja do spotkania i integracji pracowników sektora turystycznego, ale również do nagrodzenia i uhonorowania osób zasłużonych dla rozwoju turystyki. Podczas uroczystości członek Zarządu Województwa Podkarpackiego Stanisław Bajda wręczył odznaczenia honorowe Ministerstwa Sportu i Turystyki „Za Zasługi dla Turystyki”.

Odznaczenia otrzymało 51 osób, wśród nich: Wiesław Szczepanek, Tadeusz Szot, Paweł Plezia, Jan Zajdel, Maria Orzechowska, Aleksandra Ciupa, Wojciech Gosztyła, Antoni Oleszkowicz, Krzysztof Antoniszak, Henryk Winiarski, Benedykt Kobiela, Józef Marczewski, Tadeusz Osetek, Maciej Zachara, Artur Wiktor, Adam Skiba, Leszek Świder, Tadeusz Grzegorz Jankowski, Edmund Jońca, Jerzy Cha-

rysz, Jadwiga Nowak, Waldemar Czado, Tomasz Prawda, Jacek Bester, Lidia Kielboń, Wiesław Andrzej Broźbar, Jacek Smulski, Stanisław Woś, Agnieszka Posiak, Małgorzata Bożena Chaszczyn, Bogusław Bielański, Krystyna Józefa Walter-Płowy, Dorota Małgorzata Materlak, Katarzyna Anna Harasimowicz-Gaska, Jan Gancarski, Bogusław Bajorek, Jan Stachyrak, Grażyna Ostrowska, Witold Grodzki, Rafał Barski, Jerzy Żak, Mieczysław Wójcik, Roman Szubrycht, Ryszard Dydak, Mieczysław Staszewski oraz Jerzy Dydak. Odznaczenie otrzymało również Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Hucie Różanieckiej.

Wręczone zostały również statuetki Marszałka Województwa Podkarpackiego. Otrzymali je: Stefan Kopka i Jerzy Bujwid (ratownicy Grupy Bieszczadzkiej GOPR).

Fot. Krzysztof Ziętkowski (4)

Władysław Sęp i **Edward Widziszewski** (członkowie Bieszczadzkiego WOPR), **Krystyna Blotnicka** (pracownik Podkarpackiego Kuratorium Oświaty), **Jan Gancarski** (dyrektor Muzeum Podkarpackiego w Krośnie), **Mieczysław Górak** (dyrektor Ośrodka Kształcenia Lotniczego Politechniki Rzeszowskiej), **Bogusław Pleskacz** (prezes Karpackiego Stowarzyszenia Turystyczno-Kulturalnego „Dziękuję Karpaty”, wiceprezes Stowarzyszenia, założyciel Biura Podróży Eko Karpaty), **Waldemar Grochowski** (burmistrz gminy i miasta Rudnik nad Sanem) oraz **Agencja Turystyczna Bieszczady Adventure**.

Po uroczystym wręczeniu odznaczeń oraz nagród zostały przedstawione dwie prezentacje multimedialne przygotowane przez Fundację Bieszczadzką „Partnerstwo dla Środowiska” nt. bieszczadzkich produktów ekoturystycznych wspieranych przez Przedsiębiorstwo Społeczne Zielony Rower oraz przez Mieczysława Góraka, dotyczące historii i współczesności lotnictwa w Bezmiechowej.

Podczas uroczystości w Bezmiechowej miała także miejsce prapremiera najnowszego filmu promującego województwo podkarpackie pt. „Podkarpackie Wrota Europy”. Film w reżyserii Jacka Szarka został zrealizowany na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego przez rzeszowski oddział Telewizji Polskiej. W Bezmiechowej nie zabrakło także biesiady regionalnej i występów zespołów regionalnych Bezmiechowanie i Widmo. Równocześnie odbywały się pokazy lotnicze szybowcowe, paralotniarskie oraz modeli latających.

Światowy Dzień Turystyki obchodzony jest na świecie od 28 lat. Ustanowiony został przez Światową Organizację Turystyki – agendę Organizacji Narodów Zjednoczonych. Święto adresowane jest do wszystkich turystów, do osób pracujących w szeroko rozumianej branży turystycznej oraz do ludzi aktywnych. Jednym z jego celów jest integracja środowiska związanego z turystyką – władz państwowych, samorządowych oraz pracowników szeroko pojmowanej branży turystycznej.

Organizatorami uroczystości byli marszałek województwa podkarpackiego Zygmunt Cholewiński oraz Karpackie Centrum Turystyki Aktywnej „Zielony Rower” – Przedsiębiorstwo Społeczne przy Fundacji Bieszczadzkiej Partnerstwo dla Środowiska.

Kinga Aleksandrowicz-Kosteńska

Inwestycje z myślą o pacjencie

– Panie Marszałku, od początku obecnej kadencji Samorządu Województwa Podkarpackiego sprawuje Pan nadzór nad wojewódzką służbą zdrowia. Proszę o ocenę tych dwóch minionych lat.

– Jeśli chodzi o zarządzanie służbą zdrowia w regionie, początki działalności obecnego Zarządu Województwa Podkarpackiego jak wiadomo nie były łatwe. Liczne strajki lekarzy, groźby ewakuacji pacjentów, ograniczenie czasu pracy lekarzy oraz przyjęty przez Ministra Zdrowia niesprawiedliwy algorytm podziału środków finansowych pomiędzy oddziały wojewódzkie, pozbawiający Podkarpacie 330 mln zł rocznie w porównaniu do średniej krajowej – to tylko niektóre problemy, z którymi musieliśmy się zmierzyć.

Prowadzenie polityki zdrowotnej było bardzo utrudnione, ponieważ przejęliśmy szpitale obciążone wysokim zadłużeniem

sięgającym w zobowiązaniach ogółem 152 mln zł, przy zobowiązaniach wymagalnych, tj. należnościach do pilnego uregulowania w wysokości 34,5 mln zł. Pomimo tego udało nam się zahamować zadłużanie się podległych jednostek ochrony zdrowia, dzięki czemu poziom zobowiązań wymagalnych przez dwa lata utrzymany został na tym samym poziomie.

Wdrożyliśmy także programy naprawcze dla szpitali, które już przynoszą oczekiwane efekty. Niezaprzeczalnym sukcesem obecnego Zarządu Województwa jest w tym względzie doprowadzenie do wychodzenia z zapaści finansowej szpitala w Krośnie. W perspektywie kilku lat, przy poprawie finansowania usług medycznych przez Narodowy Fundusz Zdrowia, działalność usługowa naszych szpitali powinna zacząć się bilansować.

Racjonalne rozdzielenie usług medycz-

nych w szpitalach w pierwszym rzędzie na terenie Rzeszowa, a w dalszej perspektywie Podkarpacia, pozwoli na właściwe, ze względu na potrzeby zdrowotne mieszkańców, rozmieszczenie oddziałów specjalistycznych. Da to większe możliwości wyposażenia szpitali w nowoczesny sprzęt medyczny, wpłynie na racjonalne wykorzystanie kadry medycznej oraz stworzy możliwości rozwoju mocnych oddziałów o charakterze regionalnym. Poprawi to dostęp mieszkańców Podkarpacia do wysoko specjalistycznej opieki szpitalnej.

Wszystkie działania podjęte przez zarząd województwa w zakresie ochrony zdrowia na Podkarpaciu zmierzają do podnoszenia jakości usług medycznych, zwiększenia dostępności dla pacjentów, a także bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców województwa podkarpackiego.

– Co zatem w minionych dwóch latach udało się zmienić w podkarpackiej służbie zdrowia?

– Za zdecydowanie największy sukces obecnego Zarządu Województwa Podkarpackiego należy uznać uporządkowywanie świadczeń medycznych, wraz z podnoszeniem ich standardu i jakości w podległych zakładach opieki zdrowotnej. Działamy w sposób zaplanowany i przemyślany. Przykładem może być np. uruchamianie nowych świadczeń medycznych wpisują-

Kazimierz Ziobro, wicemarszałek województwa podkarpackiego

ych się w Strategię Województwa Podkarpackiego na lata 2007–2020. Wśród nich należy wymienić m.in.: otwarcie Pracowni Hemodynamiki w Wojewódzkim Szpitalu Podkarpackim im. Jana Pawła II w Krośnie, uruchomienie nowoczesnego bloku chirurgicznego klatki piersiowej z zapleczem medyczno-technicznym w Specjalistycznym Zespole Gruźlicy i Chorób Płuc w Rzeszowie, a także otwarcie Oddziału Onkologii z Pododdziałem Chemioterapii oraz Pracowni Hemodynamiki w Wojewódzkim Szpitalu w Przemyślu.

W ramach nowych świadczeń medycznych rozpoczęła działalność Pracownia Medycyny Nuklearnej i druga Pracownia Hemodynamiki, ukończono także Oddział Kardiochirurgii w Szpitalu Wojewódzkim nr 2 w Rzeszowie, z wydatkowaniem na ten cel w 2007 roku ponad 6 mln zł z budżetu województwa. Oprócz tego przeniesiono i doposażono Oddział Intensywnej Opieki Medycznej, a także zmodernizowano Pracownię RTG. Natomiast w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie oddano wyremontowany oddział urologii.

Udało nam się dokonać również szeregu przekształceń, przemieszczeń i poszerzeń działalności szpitali wojewódzkich, można by tu wymienić chociażby przeniesienie Oddziału Neurologii Specjalistycznego Psychiatrycznego Zespołu Opieki Zdrowotnej prof. Antoniego Kepińskiego w Jarosławiu do Centrum Opieki Medycznej w Jarosławiu z rozszerzeniem działalności o nowoczesny pododdział udarowy. Na ten cel Samorząd Województwa wyasygnował kwotę w wysokości 800 tys. zł. Skorzysta na tym około 200 tys. mieszkańców naszego regionu, którzy będą leczeni w diametralnie lepszych warunkach i standardzie medycznym. Kolejnym przykładem może być zmiana lokalizacji Oddziału Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej z Oddziałem Chirurgii Dziecięcej i Urazowej w Wojewódzkim Szpitalu im. Zofii z Zamojskich Tarnowskiej w Tarnobrzegu. Zmiana ta pozwoli na zwiększenie liczby łóżek na oddziale, a to z kolei zwiększy liczbę zabiegów ortopedycznych i rehabilitacyjnych z uwagi na duże zapotrzebowanie i ograniczoną dostępność pacjentów do tego rodzaju świadczeń, zwłaszcza z terenów północnych naszego województwa. Wymienić także mogę trwające przenoszenie działalności medycznej w Oddziale Neurologii Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. Fryderyka Chopina w Rzeszowie do komplementarnych oddziałów w Szpitalu Wojewódzkim nr 2 w Rzeszowie i w Szpitalu MSWiA w Rzeszowie. Dzięki temu podniesie się znacząco jakość usług i powstaną dwa

silne, regionalne oddziały leczące udary mózgu klasy A.

Należy wyraźnie podkreślić, że Samorząd Województwa jest organem prowadzącym dla ośmiu najważniejszych szpitali w regionie, które zabezpieczają najbardziej specjalistyczne usługi medyczne dla mieszkańców Podkarpacia. W 2007 roku pula środków przekazanych z budżetu województwa podległym placówkom służby zdrowia wyniosła 19 mln zł. W roku 2008 kwota ta wzrosła do niemal 25,5 mln zł. Był to poważny zastrzyk finansowy, mający na celu modernizację regionalnych jednostek ochrony zdrowia. Dla porównania, w 2003 r. ówczesne władze samorządowe województwa dla podległych zakładów opieki zdrowotnej przeznaczyły tylko 600 tys. zł.

– Dwa minione lata to także znaczące doposażenie placówek w sprzęt medyczny najwyższej klasy i jakości...

– W roku 2007 wydatkowaliśmy niemal 19 mln zł na modernizację i zakupy inwestycyjne w szpitalach i zakładach opieki medycznej podległych Samorządowi Województwa Podkarpackiego. W roku 2008 było to już ponad 25 mln zł. Ze środków budżetu województwa dofinansowaliśmy zakup wyposażenia medycznego dla wszystkich ośrodków podległych Samorządowi Województwa Podkarpackiego.

Niezwykle ważnym przedsięwzięciem było uruchomienie Oddziału Kardiochirurgii w Szpitalu Wojewódzkim nr 2 w Rzeszowie. Dzięki nowemu oddziałowi mieszkańcy Podkarpacia mają dzisiaj dostęp do usług medycznych na światowym poziomie. Wymienić należy tu także zakupione na kwotę prawie 5 mln zł zestawy monitorujące, aparat do znieczulania, angiograf, łóżka sterowane elektrycznie, pompy infuzyjne dla Oddziału Intensywnej Opieki Medycznej i Pracowni Hemodynamiki Szpitala Wojewódzkiego nr 2 w Rzeszowie. Dla Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego w Rzeszowie sfinansowaliśmy zakup wartego prawie milion złotych densytometru oraz sprzętu medycznego, niezbędnego do spełnienia aktualnych standardów zdrowotnych. W ramach zakupów sfinansowaliśmy również pantomograf cyfrowy, unit okulistyczny i system pośredniej radiografii cyfrowej.

Kolejnym ważnym zakupem był wart niemal pół miliona złotych laser wraz z osprzętem dla Oddziału Urologii Wojewódzkiego Szpitala Podkarpackiego w Krośnie. Za kwotę 400 tys. zł zakupiliśmy zestaw do endoskopii dla szpitala wojewódzkiego w Przemyślu, sfinansowaliśmy także za kwotę 380 tys. zł. zakup aparatury do badań endoskopowych dla wojewódzkiego szpitala w Tarnobrzegu. Z kolei za

kwotę 200 tys. zł. zakupiliśmy trzy sterylizatory dla Specjalistycznego Zespołu Gruźlicy i Chorób Płuc w Rzeszowie. Zakupiliśmy także ambulansy ratunkowe dla szpitali w Przemyślu i Tarnobrzegu.

– Jakie zadania inwestycyjne są obecnie realizowane w jednostkach ochrony zdrowia podległych Samorządowi Województwa?

– Obecnie realizowanych jest około pięćdziesięciu zadań inwestycyjnych. Wśród nich należy wymienić prace modernizacyjne w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym oraz modernizację, zgodnie ze standardami europejskimi, pomieszczeń na potrzeby Oddziału Neurologii z Pododdziałem Leczenia Udaru Mózgu w Szpitalu Wojewódzkim nr 2 w Rzeszowie. Kluczową inwestycją jest też modernizacja i rozbudowa Podkarpackiego Centrum Onkologii w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym w Rzeszowie. Ponadto prowadzone są prace modernizacyjne w Szpitalu Psychiatrycznym w Jarosławiu, a także w szpitalach w Przemyślu, Tarnobrzegu, Żurawicy i Krośnie.

Co zaś do planowanych inwestycji, to mogę wymienić Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Rzeszowie, gdzie zmodernizujemy i rozbudujemy Oddział Noworodków z Intensywną Opieką Medyczną, a także inwestycje prowadzone w Szpitalu Wojewódzkim nr 2 w Rzeszowie, w którym m.in. tworzony jest Regionalny Ośrodek Rehabilitacji dla Dzieci i Młodzieży.

Jestem głęboko przekonany, że w ciągu najbliższych lat uda nam się zmodernizować ośrodki zdrowia podległe Samorządowi Województwa tak, aby stały się one bardziej otwarte i przyjazne dla mieszkańców Podkarpacia.

– Jak będą wydatkowane pieniądze na służbę zdrowia z budżetu województwa podkarpackiego w 2009 roku?

– Obecnie trwają prace nad projektem budżetu województwa podkarpackiego na 2009 rok. Na dziś mogę powiedzieć, że szacunkowe wydatki przeznaczone na służbę zdrowia na Podkarpaciu na pewno będą większe niż w roku 2008. Same tylko wydatki na realizację zadań zapisanych w Wieloletnim Programie Inwestycyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2007–2015 wzrosną z 8,8 mln zł w 2008 roku do około 24 mln zł w roku 2009.

Zgodnie z założeniami zawartymi w WPI w zakresie ochrony zdrowia na Podkarpaciu będą realizowane takie zadania jak: dostosowanie placówek ochrony zdrowia do wymagań oraz rozwój wczesnej diagnostyki chorób nowotworowych, chorób układu krążenia, ratownictwa medycznego, neonatologii, psychiatrii dziecięcej oraz chorób zakaźnych i gruźlicy.

Dialog pogranicza kulturowego

W dniach 8 – 9 października 2008 r. w Uniwersytecie Rzeszowskim obradowała międzynarodowa konferencja naukowa zorganizowana przez Instytut Filologii Polskiej oraz Instytut Filologii Germańskiej, zatytułowana *Dialog pogranicza kulturowego (odrębność – wymiana – przenikanie)*.

Konferencji patronowali konsul generalny Republiki Federalnej Niemiec w Polsce dr Thomas Gläser i konsul honorowy Ukrainy w Polsce pan Jerzy Krzanowski.

Udział w konferencji wzięło 68 osób z kraju i z zagranicy. Najliczniejszą grupę gości zagranicznych stanowili przedstawiciele Ukrainy (Uniwersytety: Lwowski, Kijowski, Przykarpaccy w Iwano-Frankowsku, Tarnopolski Instytut Technologii Informatycznych i Społecznych oraz tamtejszy Uniwersytet Pedagogiczny, Bierdiański Uniwersytet Managementu i Biznesu, Uniwersytet w Czerkasach) oraz badacze problematyki pogranicza kulturowego z Austrii, Niemiec i Wielkiej Brytanii. Uczestnicy krajowi przyjechali z uniwersytetów: Warszawskiego, Jagiellońskiego, Szczecińskiego, Śląskiego, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie i Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Wrocławskiego, Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego w Kielcach, Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie, Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, a także przedstawi-

ciele różnych wydziałów Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Odwołując się do podobnych inicjatyw podejmowanych wcześniej przez Wyższą Szkołę Pedagogiczną, a następnie Uniwersytet Rzeszowski (Galicja i jej dziedzictwo; Stosunki kulturowo-literackie polsko-wschodniosłowiańskie; Dialog kultur wspólnot pogranicza; Pogranicze kultur; Topika pogranicza w literaturze polskiej i niemieckiej) organizatorzy konferencji podjęli próbę, aby dotychczasowy interdyscyplinarny dorobek badań pogranicza kulturowego związanego ściśle ze specyfiką regionu, w którym się znajdujemy, obszarów przenikania i dialogowania kultur polskiej, ukraińskiej, niemieckiej, żydowskiej, słowackiej, węgierskiej, rumuńskiej, czyli umownego obszaru Galicji, twórczo kontynuować, pogłębić i rozszerzyć do uniwersalnych wymiarów idei wielokulturowości.

Niewątpliwie w toku obrad, dyskusji oraz rozmów kulturalnych została rozwinięta perspektywa zagadnień i pól badawczych. Pojawiły się także nowe problemy, interpretacje i próby odczytań związane z tematyką pogranicza i przeni-

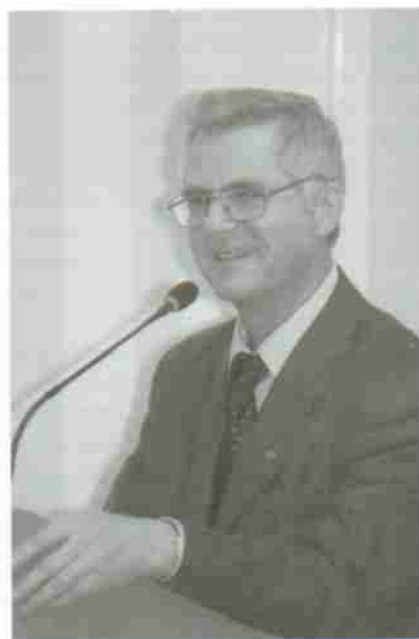

foto: J. Jankowski (2)

Konferencję otworzył prof. Stanisław Uliasz, rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego

kania się kultur. Znacząco manifestowały się zagadnienia etniczności i regionalizmu. Wzbogacono percepcję tożsamości kulturowej widzianej z perspektywy wielokulturowości, doświadczenia, międzykulturowego, bilingwizmu i współpracy transgranicznej. Weryfikacji poddano tradycyjne wyobrażenia kresów i pogranicza jako zagrożonej granicy oraz nostalgicznego wspomniania ich jako ziemi utraconej. Taki sposób postrzegania tej problematyki coraz trudniej daje się pogodzić ze współczesnymi rozpoznaniem kategorii pogranicza. Choć nie od dziś wiadomo, że ów mit kresowy jest ambiwalentny i wieloznaczny, oparty nie tylko na samym wywoływaniu z pamięci, ograniczany do prób zrekomensowania „winy” porzucenia czy „zdrady” obszaru i środowiska rodzimego.

Nowemu odczytaniu podano także dość powszechne przekonanie, że kresowość odzwierciedla etniczny sposób patrzenia na geografie oraz odpowiadający mu sposób orientacji w przestrzeni, jak też jej porządkowania i wartościowania. Coraz bardziej bowiem widoczne jest jej rozumienie jako wspólnoty wielonarodowej, nieograniczającej się do bycia własnością jednej nacji. Staramy się więc nie zaostrzać sytuacji konfliktowych, lecz poszukiwać miejsc wspólnych, obszarów porozumienia, nie dominacji i podboju, a współdziałania, przenikania, wzajemnego inspirowania. Jakkolwiek widać wyraźnie, że kategoria kresów jest wciąż przydatna dla interpretacji wielu zjawisk literackich i kulturowych ujmowanych w perspektywie historycznej. Przy jej pomocy można ukazać zjawiska, których znaczenia nie dają się zredukować tylko do polonocentrycznej optyki „kreso-

Konferencja zgromadziła liczne grono naukowców i studentów

wej". Część z nich staje się zrozumiała wówczas, kiedy ujmemy je przez pryzmat kontaktów, zarówno tych wspólnotowych, łączących, „dialogowych”, jak i tych konfliktowych, na stykach różnych narodowych kultur i literatur, na styku języków, religii, obyczajów oraz odrębnych form życia. Śledząc je na gruncie literatury, możemy rozpoznać odbicie tych zjawisk i ich swoistą estetyczną waloryzację. To, co jest szczególnie ciekawe, pochodzi z nawarstwienia różnorodnych składników, często w jednym dziele literackim.

Z perspektywy Polaka, Ukraińca, Niemca czy Austriaka, a zapewne także Irlandczyka, Roma, Lemka, Żyda czy Ormianina, by wspomnieć te nacje, o których na konferencji debatowano najczęściej, odmiennie układają się znaczenia dyskutowanych pojęć. Ten sam utwór literacki inaczej może funkcjonować wpisany w obręb innej literatury i innych kontekstów. Odmiennie może się układać jego wartościowanie. Zapewne także pamiętać tu należy o zewnętrznej presji polityki, ideologii czy odniesień narodowościowych.

W obecnych i przyszłych badaniach problematyki pograniczności należy rozszerzyć ich perspektywę na różne formy kontaktu literatur i twórców odmiennych narodowości, na wspólne inspiracje i lektury, osobiste znajomości, podobną lokalizację przestrzenną oraz problematykę przekładową. I to nie tylko – co znakomicie wykazała nasza konferencja – odnoszoną do obszarów geograficznych na wschodzie Polski, ale także do terenów na zachodzie, północy czy południu, jako że dla pogranicza niezwykle istotna jest twórczość „dwo-” i „wielojęzyczna” pisarzy rozmaicie ujmowanych we własnych literaturach narodowych, często przeciwstawnie interpretowanych i ocenianych, ale to właśnie pogranicza kulturowe stwarzają dogodne warunki dla dialogu i współistnienia kultur, służą ich przekształcaniu się i przenikaniu. Nie zapominajmy też, że akcentując siłę oddziaływania różnych nurtów kultury, ostatnie lata przyniosły – jako nowy impuls badawczy – rozwiązania nad kolonializmem i postkolonializmem.

Konferencja o Dialogu pogranicza kulturowego wzbudziła duże zainteresowanie w środowiskach naukowych i choć w składzie referentów dominowali poloniści-literaturoznawcy, to jednak dużą grupę stanowili też germaniści, ukraińscy, a także angielscy, kulturoznawcy, socjologowie, prasoznawcy i muzykologowie. Takie wielośrodowiskowe spojrzenia z pewnością poszerzyły perspektywę badań i wzbogaciły rozumienie zjawiska pogranicza kultur, inspirując dalsze w tej mierze ustalenia i stawianie diagnoz.

Jan Wolski

Animowany film *Tory* Mikołaja Birka z Rzeszowa zdobył nagrodę główną w kategorii filmu nieprofesjonalnego na XIV Ogólnopolskim Festiwalu Autorskich Filmów Animowanych OFAFA' 2008 w Krakowie.

Rzeszowski artysta laureatem OFAFY'2008

Przeegląd filmów odbył się w piątek, 12 grudnia, nagrodę wręczono 13 grudnia. Jury w składzie: Zdzisław Kudła, Maciej Gil, Zygmunt Konieczny, Marcin Koszałka i Wiola Sowa doceniło wysoki poziom realizacji i zaskakującą jak na debiut dojrzałość języka. W rozmowie z dziennikarzem „Dziennika Polskiego” znakomita animatorka i laureatka tego konkursu, a lat ubiegłych reżyser Wiola Sowa powiedziała: „*Tory*, które wygrały konkurs amatorów, były niezwykle profesjonalnie nakręcone. Film mógłby spokojnie startować w konkursie zawodowym. Żartowaliśmy nawet, że nagrodą główną nominowaliśmy reżysera, który jest animacyjnym samoukiem, na profesjonalistę”.

Film przedstawia samotnego człowieka (wyglądem przypominającego autora), którego zastajemy na pustym peronie gdzieś pośrodku nicozego. Po chwili na stację wchodzi się pociąg, do którego wsiada. *Tory* prowadzi przez niezwykłą, nieco odrealnioną scenę Gór Wałbrzyskich (pociąg przejeżdża przez wiele miejsc, które autor wzorował na okolicach ukochanej Jedliny-Zdroju na Dolnym Śląsku). Krajobraz jest chłodny, zimowy, można nawet powiedzieć – pęsepy, w widzu zaś rodzi się przekonanie, że znalazł się w świecie w jakiś sposób spustoszonego. Wrażenie to potęguje nastrojowa muzyka, która dodatkowo nadaje historii refleksyjny charakter. W świecie *Torów* czas wydaje się być nieubłagany – podróż rozpoczyna się jeszcze przed świtem, a jego upływ jest w filmie wyraźnie zaznaczony. Trasa wiedzie po mostach i zboczach gór, by zakończyć się w zagłębiony sposób – w ciem-

Kadr z filmu *Tory*

Mikołaj Birka

nym tunelu, gdzie przez chwilę widać jeszcze światło. Jednak niemal natychmiast ono gaśnie, będąc końcem wyprawy bohatera. Ludzkie życie jest bowiem taką właśnie podróżą, mającą swój kres w nieznanym – śmierci, wciąż dla człowieka niezgłębionej, co autor doskonale oddaje w swojej pracy.

Animacja, wykonana techniką przypominającą klasyczną metodę „wycinankową”, łączy odręczny rysunek węglem z komputerowym montażem. Trwający ponad sześć minut film został w całości zrealizowany w warunkach domowych. Film jest w pełni autorski; twórca wymyślił scenariusz, wykonał rysunki, animację; jest też autorem efektów dźwiękowych i muzyki.

Mikołaj Birka urodził się w 1987 roku w Łodzi. Od r. 1988 mieszka w Rzeszowie.

W latach 2000 – 2006 uczęszczał do Ogólnokształcącej Szkoły Sztuk Pięknych im. Piotra Michałowskiego w Rzeszowie. Uczył się tam rysunku i malarstwa m.in. u prof. Ryszarda Dudka i prof. Józefa Gazdy. Jego praca dyplomowa, która powstała w pracowni reklamy wizualnej pod opieką prof. Agnieszki Rulki i prof. Blanki Ochallik – album będący graficznym opracowaniem płyty Pink Floyd „The Wall” – prezentowana była na wystawie najlepszych dyplomów szkół plastycznych Polski południowo-wschodniej. Obecnie jest studentem trzeciego roku grafiki na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie.

Mikołaj Birka jest też muzykiem amatorem, podstaw gry na gitarze uczył się u Damiana Zajęca, znanego rzeszowskiego muzyka rockowego. Zajmuje się rysunkiem, grafiką, malarstwem i projektowaniem. Pod wpływem japońskich seriali animowanych i ojca, Wojciecha Birka, popularyzatora, scenarzysty, rysownika i teoretyka komiksu, wcześniej zainteresował się animacją. Zainteresowanie to skryształizowało się niedawno, kiedy na przełomie 2007 i 2008 roku stworzył swój pierwszy poważny film animowany – właśnie *Tory*. Obecnie pod opieką prof. Stanisława Sobolewskiego pracuje nad pracą licencjacką, która będzie – a jakże – filmem animowanym.

Sylwia PAKOS

Protest Ryszarda Siwca

Czterdzieści lat temu, w sierpniu 1968 roku, wojska państw Układu Warszawskiego w ramach operacji „Dunaj” dokonały inwazji na Czechosłowację. Interwencja miała na celu stłumienie Praskiej Wiosny. Udział w niej Ludowego Wojska Polskiego wywołał wśród części społeczeństwa polskiego reakcję sprzeciwu. Z pewnością do najtragiczniejszego protestu doszło 8 września 1968 r. Na uroczystościach dożynkowych na stadionie X-lecia w Warszawie, w obecności około stu tysięcy osób, aktu samospalenia dokonał przemysłanin Ryszard Siwec.

CZŁOWIEK

Ryszard Siwec urodził się 7 marca 1909 r. w Dębicy. Tutaj ukończył szkołę podstawową. Po śmierci ojca przeniósł się wraz z matką do Lwowa. Tu kontynuował naukę, najpierw w Gimnazjum im. Jana Długosza, a następnie na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Jana Kazimierza, który ukończył z tytułem magistra filozofii. Po studiach podjął pracę w Urzędzie Skarbowym we Lwowie. W 1936 r. przeniósł się do pracy w Urzędzie Skarbowym w Przemyślu. W czasie okupacji niemieckiej porzucił pracę w urzędzie podatkowym, nie chcąc – jak mówił – zbierać podatków dla okupanta. Zatrudnił się jako pracownik fizyczny w zakładzie „zieleni miejskiej”. Wstąpił w szeregi Armii Krajowej, przez kilkanaście miesięcy ukrywał się w rejonie Zbydniowa w powiecie tamobrzeskim. W 1942 r. powraca do Prze-

mysła i podejmuje pracę w hurtowni owoców i warzyw Olf Köpke & Co. W „wyzwolonej” Polsce odrzuca posadę nauczyciela, twierdząc, że nie będzie uczył „bzdur”. Od 1946 r. wspólnie z Janem Wojnarowiczem prowadził wytwórnię wina. Zakład znacjonalizowano w 1950 r. Ryszard Siwec pracował w nim nadal już nie jako współwłaściciel, lecz jako zwykły pracownik na stanowisku radcy prawnego i głównego księgowego, aż do tragicznej śmierci.

Ryszard Siwec wychowywał pięcioro dzieci. Był humanistą, żarliwym katolikiem i gorącym patriotą, kultuwującym w domu rodzinnym narodowe tradycje. Jego pasją była literatura, miał ogromny księgozbiór liczący około 3 tysięcy woluminów. Posiadał również okazałą kolekcję fajek. Był czynnym sportowcem, doskonale jeździł na nartach i pływał. Przed wojną grał w hokeja w pierwszej drużynie „Czarnych” Lwów. Przez wiele lat pisał na swojej prywatnej

Ostatnie zdjęcie odebrane od fotografa już po śmierci. (zbiory rodziny Siwców)

maszynie „Erica” ulotki, podpisując je pseudonimem – Jan Polak. Kolportowała je, wrzucając do skrzynek pocztowych, mieszkająca we Wrocławiu córka. Ryszard Siwec nie pogodził się z sytuacją polityczną, jaka nastąpiła w Polsce po wkroczeniu Sowieców. Zdecydowanie odrzucał ideologię komunistyczną i systemi totalitarny, czego ostatecznym dowodem stały się dramatyczne wydarzenia z 8 września 1968 r.

SAMOSPALENIE

Swój czyn Ryszard Siwec starannie przygotował. Spisał testament. Na 3-4 dni przed wyjazdem zorganizował przepustkę na uroczystości dożynkowe na stadionie X-lecia. U fotografa zrobił zdjęcie, które rodzina odebrała już po jego śmierci. Kupił rozpuszczalnik i przygotował ulotki, które zabrał ze sobą do Warszawy. Dzień przed podróżą na zamek w Przemyślu wraz z towarzyszącą mu dwójką przyjaciół nagrał na taśmę magnetofonową swoje przesłanie. Rankiem 8 września pożegnał rodzinę. Od syna wziął jego niedrogi zegarek, zostawiając mu na pamiątkę swój o wiele cenniejszy. Już w podróży pociągiem do Warszawy napisał pożegnalny list do żony (niestety, przejęty przez Służbę Bezpieczeństwa dotarł do adresatki dopiero po wielu latach): Kochana Marysiu! Nie płacz! Szkoda sił, a będą ci potrzebne, jestem pewny, że po to dla tej chwili żyłem 60 lat, wybacz nie można było inaczej, po to żeby nie zginęła prawda, człowieczeństwo, wolność, ginę. A to mniejsze zło – jak śmierć milionów, nie przyjeżdżaj do Warszawy mnie już nikt i nic nie pomoże, dojeżdżamy do Warszawy, piszę w pociągu i dlatego krzywo. Jest mi tak dobrze, czuję taki spokój wewnętrzny – jak nigdy w życiu!

Fotografia przedstawiająca samospalenie Ryszarda Siwca pochodząca z filmu nakręconego przez funkcjonariuszy SB podczas działań operacyjnych na Stadionie X-lecia, 8 września 1968 r. (zbiory Instytutu Pamięci Narodowej)

Marian Maciebach, Witold Łokuciewski i rodzina Siwców (bez syna Wita), czerwiec 1961 r. (zbiory rodziny Siwców)

Kilka godzin później na stadionie X-lecia, w obecności stu tysięcy osób w tym władz z Władysławem Gomułką na czele, rozegrały się dramatyczne wydarzenia. Dokładnie o godzinie 12.15 w XII sektorze stadionu położonym w pobliżu trybuny honorowej (karta uczestnictwa pozwalała wejść na sektor XXXVII) Ryszard Siwiec oblał się rozpuszczalnikiem i podpalił. Cały czas stojąc, płonął, wykrzykując m.in. „Niech żyje wolna Polska”, „To jest okrzyk konającego, wolnego człowieka”, „Nie rzućcie mnie, zobaczcie, co mam w teczce”. Osoby na stadionie odsunęły się od płonącego na kilka metrów, obserwując go z bezpiecznej odległości. Ryszarda Siwca ugaszono dopiero po paru minutach, co zresztą on sam celowo utrudniał, uciekając i broniąc się przed gaszącymi. Mimo że spłonęło na nim całe ubranie, nie stracił przytomności. O własnych siłach, niezdarnie podtrzymywany pod ręce przez milicjantów, zszedł z trybun. Do szpitala nie zabrała go karetka, lecz „cywilny” samochód SB. Zaznaczyć należy, że uroczystości nie przerwano ani na chwilę, na płycie stadionu cały czas trwały tańce, z głośników „płynęła” muzyka. Na stadionie pozostała teczka Siwca, w której znalaziono m.in. biało-czerwoną flagę z napisem „Za Naszą i Waszą wolność, Honor i Ojczyznę” oraz szereg ulotek zaczynających się od słów „Protestuję przeciw niesprowokowanej agresji na bratnią Czechosłowację...”. W wyniku doznanych rozległych oparzeń (poparzenia II i III stopnia 85 proc. powierzchni ciała) Ryszard Siwiec zmarł 12 września 1968 r. w Szpitalu Praskim w Warszawie.

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ

KOMISJA ŚCIGANIA ZBRODNI PRZECIWKO NARODOWI POLSKIEMU

ODDZIAŁ W RZESZOWIE
ul. Słowackiego 18
tel. (0-17) 8606026
www.ipn.gov.pl

DZIAŁANIA SŁUŻBY BEZPIECZEŃSTWA

Uroczystości tak wielkich rozmiarów, jak ogólnopolskie dożynki, w dodatku z udziałem władz partyjnych i państwowych, były już na etapie organizacji „zabezpieczane” przez SB. Na stadionie oprócz milicjantów było wielu funkcjonariuszy w „cywilu”. Impreza była obfotografowana i nagrywana na taśmę filmową. Dzisiaj w związku z tym w archiwum Instytutu Pamięci Narodowej możemy odnaleźć film, który pozwolił na częściową rekonstrukcję wydarzeń na stadionie X-lecia.

Pierwsze działania, jakie podjęli funkcjonariusze Służby Bezpieczeństwa bezpośrednio w związku z protestem Siwca, polegały na zabezpieczeniu miejsca zdarzenia. Ponadto zakazano fotografowania i skonfiskowano kilka negatywów. Dalsze

działania SB miały miejsce już poza stadionem. W szpitalu Ryszarda Siwca odizolowano od pozostałych pacjentów, a dostęp do niego miały jedynie wyznaczone osoby z personelu medycznego, którym zakazano o tej sprawie z kimkolwiek rozmawiać. Spotkanie z Siwcem utrudniano nawet rodzinie. W szpitalu pacjent był nieustannie nadzorowany, a także nagrywany. Jeszcze 8 września 1968 r. wszczęto dochodzenie skierowane przeciwko Ryszardowi Siwcowi, oskarżając go o „publiczne rozpowszechnianie ulotek zawierających fałszywe wiadomości o sytuacji polityczno-społecznej w PRL, mogące wywołać niepokój publiczny”. Tego samego dnia SB dokonała rewizji w domu i miejscu pracy Ryszarda Siwca.

Ostatecznie dochodzenie umorzono dopiero 16 października 1968 r. ze względu na śmierć pacjenta. SB nałożyła całkowitą blokadę informacyjną na wydarzenia, które miały miejsce na stadionie X-lecia. Chciano

Warszawa, dnia 9 września 1968 r.

T a j n e
szk. nr...

NOTATKA SŁUŻBOWA

Pełniąc służbę na stadionie Dziesięciolecia w dniu 8.IX.68 r. podczas uroczystości dożynkowych zauważyłem, o godz. 12.15 na trzeciej ławce od dołu s która 13 jak na mój zdanie paliło się ubranie. Wraz z pracownikiem Biura "B" pośpieszyłem bliżej w/w sektora, ja dokonałem kilka zdjęć fotograficznych, zaś pracownik Biura "B" filmował. Po ugaszeniu płonącego ubrania, usłyszałem ten głośno mówić "że jest to wyraz protestu przeciwko łamaniu praworządności i wolności". Jednocześnie informuję, że posiadałem film jednego z fotografujących, który przy wyłączeniu z aparatu został namierzony, oraz do kierownictwa zabezpieczenia dożnynek przekazałem dowód osobisty wymienionego i sporządził splonęły narysunki.

w załączeniu 24 fotografie wraz z negatywami.

wyk. w 1-ym egz.

opr. J.L. wyk. 100.

ST. DWIGON WŁOZY WED WYKŁADU "B"

kap. Jerzy Luczywo

Notatka służbowa sporządzona przez oficera SB kapitana Jerzego Luczywo, informująca o wydarzeniach na stadionie X-lecia. (zbiory Instytutu Pamięci Narodowej)

poprzez nią ukryć motywy postępowania Ryszarda Siwca, a jednocześnie rozposzczelniano pogłoskę o jego rzekomej niepoczytalności.

Moje życie jest niczym wobec zagrażającej ludzkości zagładzie. Moja śmierć i śmierć mojej rodziny jest zerem. Niech żyje prawda, niech żyje wolność, niech żyje człowieczeństwo, niech żyje demokracja, niech żyje Konstytucja! Niech zginie totalny terror, opanowujący cały świat! Nie mam żadnych inspiratorów, nie mam żadnych współników. Protestuję sam, jeden, jedyny. Ktoś musi zawołać wielkim głosem: Nie, to ja wołam, sam jeden - nie!!! (Fragment stenogramu wypowiedzi Ryszarda Siwca nagranej w szpitalu w dniu 10 września 1969 r. - zbiory Instytutu Pamięci Narodowej).

PAMIĘĆ

Czyn dokonany przez Ryszarda Siwca nie wstrząsnął opinią publiczną, pozostał bez echa, nie trafił do mediów. Działania SB mające zapobiec przeciekowi jakichkolwiek informacji okazały się skuteczne. Pierwsze wiadomości o tragedii na stadionie X-lecia, które mogły dotrzeć do szerszego grona osób ukazały się za „żelazną kurtyną”. 27 stycznia 1969 r. ukazała się wzmianka we francuskim tygodniku „Le Nouvel Observateur”, później przedrukowana w anglojęzycznym tygodniku „The New Statesman and Nation”. Pamiętać należy, że było to już po szeroko komentowanej w mediach śmierci Jana Palacha, który podpalił się w Pradze 16 stycznia 1969 r. Dopiero w kwietniu 1969 r. wiadomość o tragedii na stadionie X-lecia wyemitowało

Fragment przesłania nagranych przez Ryszarda Siwca

Narodzie polski! Nie pozwólmy na czwarty rozbiór Polski!
Nigdy nie wolno zapomnieć potwornej zbrodni w Katyniu.
Nie pozwólmy zabijać naszej narodowej tradycji, kultury, historii i patriotyzmu!
Bez ingerencji obcych imperiów Polska też może być wolna i demokratyczna.
Nie pozwólmy sobie wydzierać wiary naszych ojców i matek Polek!
Nie pozwólmy zatrwać naszej wspaniałej młodzieży jadem obcej ideologii, która się nigdy u nas nie przyjmie!

[...]

Protestujemy przeciwko udziałowi naszego wojska w zajęciu Czechosłowacji, co jest niezgodne z naszym narodowym honorem!

Nie przykładajmy ręki do zbrodni ludobójstwa!

Nie pozwólmy wszczerzać w nas jadu antysemityzmu!

Niech żyje wolna i niepodległa Polska!

[...]

Dzisiaj Wy wysyłacie czołgi na Czechosłowację za to tylko, że jej cały naród domaga się, o zgrozo, o hańbę wieczną dla XX wieku i dla Was wolności słowa [...]. Wolności od strachu, to jest ograniczenia wszechwładzy organów bezpieczeństwa. I że chce budować ludzki postępowy socjalizm. Na 14 milionów Czechów i Słowaków dokonali inwazji wojska reprezentujące prawie 300 milionów ludzi. Dokonali inwazji bez cienia pozoru na kraj mały, pokojowy, bezbronny, niestawiający żadnego oporu militarnego. Hańba tego czynu mówi sama za siebie. Po wieczne czasy zostanie jedną z najczarniejszych plam na Waszej historii. A macie wiele takich plam. Hańba tego czynu pada czarnym cieniem na całą ludzkość. Cały świat wydał już swój sąd. Potępili Was wszyscy.

[...]

Ludzie! Ludzie! Opamiętajcie się! [...] Nie dajcie się mordować! Żeby taka czy inna grupa ludzi zdobyła władzę totalną! [...]

Usłyszcie mój krzyk! Krzyk szarego, zwyczajnego człowieka, krzyża narodu, który własnemu i cudzej wolności ukochał ponad wszystko, ponad własne życie! Opamiętajcie się! Jeszcze nie jest za późno!

Radio Wolna Europa. Następną próbę dotarcia do społeczeństwa i przypomnienia o osobie Ryszarda Siwca podjęła rodzina, wydając w 1979 r. (1981 r.) w drugim obiegu, poświęconą mu broszurę.

Jednak dopiero przemiany 1989 r. pozwoliły przywrócić postać Ryszarda Siwca i jego dramatyczny czyn zbiorowej pamięci. We wrześniu 1990 r. na stadionie X-lecia wmurowano poświęconą mu tablicę. W 1991 r. powstał film dokumentalny „Usłyszcie mój krzyk” w reżyserii Macieja Drygasa. Dokument mówiący o tym, w jaki sposób przemilczano tak wielką tragedię, która wydarzyła się w obecności tłumów na stadionie. W końcu Ryszard Siwiec doczekał się należnego mu uznania. W roku 2001 prezydent Czech Václav Havel nadał pośmiertnie Ryszardowi Siwcowi Order Tomasza Masaryka. Dwa lata później prezydent RP Aleksander Kwaśniewski pośmiertnie nadał Ryszardowi Siwcowi Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski. Rodzina zdecydowała się odebrać odznaczenie dopiero w 2007 r., już z rąk prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego. W 2006 r. przyznano Siwcowi słowacki Order Białego Podwójnego Krzyża. O Ryszardzie Siwcu pamiętają również przemyslanie. Jego imieniem nazwano jeden z mostów a w tym roku na kamienicy, w której mieszkał wmurowano pamiątkową tablicę.

Ryszard Siwiec (pierwszy z prawej) w czasie studiów na Uniwersytecie Jana Kazimierza, Lwów. (zbiory rodziny Siwców)

Jakub Izdebski

IPN Oddział w Rzeszowie

6 grudnia 2008 r. inaugurowano w gminie Leżajsk działalność Parku Przemysłowego „Stare Miasto-Park”, który jest elementem Specjalnej Strefy Ekonomicznej Euro-Park Mielec

www.sm-park.pl

We wrześniu 2006 roku podpisano umowę na budowę pierwszego na Podkarpaciu, a drugiego w Polsce, 35-hektarowego parku przemysłowego na terenie gminy wiejskiej. W założeniu miał on pozwolić gminie i miastu na wejście w XXI wiek za unijne pieniądze, a park stałby się lokomotywą rozwoju dla całego powiatu leżajskiego. Wzorem była działająca po sąsiedzku, dynamicznie rozwijająca się jedna z najlepszych w kraju, SSE EURO – PARK MIELEC.

W kwietniu 2007 roku rozpoczęto realizację projektu, który zakładał wybudowanie trzech nowych hal produkcyjnych oraz adaptację już istniejącej, budowę dróg, sieci wodociągowej, energetycznej, gazowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej. Jego całkowity koszt to obecnie ponad 21 mln złotych, z tego większość to środki unijne, 5 mln pochodzi z budżetu gminy oraz w niewielkiej części z dotacji budżetu państwa. Park powstał na nieużytkach położonych w sołectwie Stare Miasto (strefa A Parku znajduje się w sąsiedztwie leżajskiego browaru oraz ZPOW „Hortino”) oraz na działce w sołectwie Wierzawice (strefa B Parku).

W marcu br. przedsiębiorcom zaoferowano już hale produkcyjną w strefie B, a od sierpnia jest możliwy wynajem

Strefa A z lotu ptaka

pomieszczeń biurowych. W strefie A w październiku ukończono budowę trzech hal dla firm, które zechcą tu zainwestować.

Park Przemysłowy „Stare Miasto - Park”, jako podstrefa SSE Euro-Park Mielec, oferuje przedsiębiorcom pomoc publiczną w formie zwolnień z podatku dochodowego. Inwestorzy, którzy otrzymają zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie strefy i zainwestują co najmniej 100 tysięcy euro, automatycznie uzyskują prawo do zwolnień z podatku dochodowego w maksymalnej wysokości dopuszczalnej prawem Unii Europejskiej. Pomoc publiczna udzielana przedsiębiorcom w formie zwolnień podatkowych stanowi pomoc regionalną udzielaną z tytułu:

- kosztów nowej inwestycji
- tworzenia nowych miejsc pracy.

Wielkość zwolnienia podatkowego z tytułu kosztów nowej inwestycji wynosi 50% poniesionych wydatków inwestycyjnych dla przedsiębiorców dużych; dla przedsiębiorców średnich - 60 %, dla małych - 70 %. Za wydatki kwalifikujące się do objęcia pomocą uznaje się koszty inwestycji poniesione na terenie strefy w trakcie obowiązywania zwolnienia, na:

- nabycie gruntów lub prawa ich użytkowania wieczystego, nabycie albo wytworzenie we własnym zakresie środków trwałych,
- rozbudowę i modernizację istniejących środków trwałych,
- nabycie wartości niematerialnych i prawnych związanych z transferem technologii przez nabycie praw patentowych, licencji, know-how lub nieopatentowanej wiedzy technicznej; w przypadku inwestorów innych niż mały i średni koszty tych inwestycji mogą być podwyższone maksymalnie o 50%.

Warunkiem skorzystania z pomocy jest prowadzenie działalności gospodarczej i utrzymanie środków trwałych przez okres 5 lat - duży przedsiębiorca lub 3 lat - mały i średni.

Wielkość zwolnienia podatkowego z tytułu tworzenia nowych miejsc pracy wynosi 50 % dwuletnich kosztów pracy nowo zatrudnionych pracowników, a dla przedsiębiorców małych i średnich - odpowiednio: 70% i 60%.

Od przedsiębiorcy wymagane jest utrzymanie nowo utworzonych miejsc pracy przez okres nie krótszy niż 5 lat - dla dużych lub 3 lata dla małych i średnich.

(z publikacji wydanej przez Stowarzyszenie Pro Carpathia)

Przecięcie wstęgi dokonuje Władysław Ortyl, senator RP

XV OGÓLNOPOLSKA OLIMPIADA MŁODZIEŻY Podkarpackie '09

Olimpiada w podkarpackim

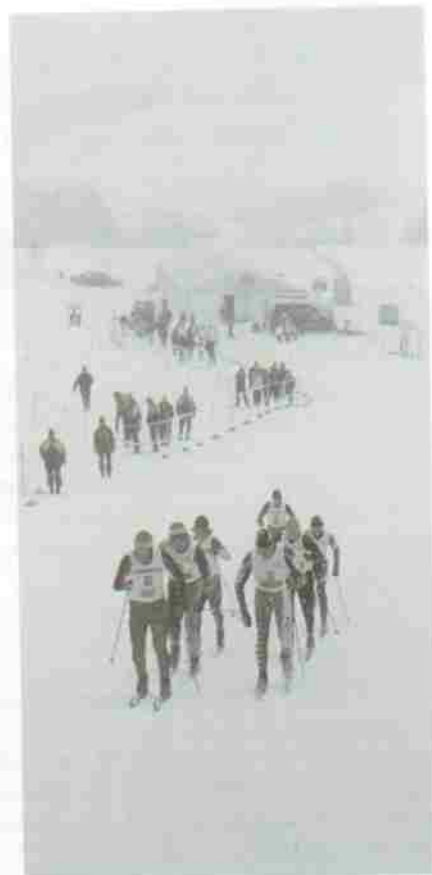
XV edycja Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży w Sportach Zimowych odbędzie się w województwie podkarpackim. Młodzi zawodnicy zawitają do naszego regionu w lutym 2009 roku, a rywalizacja odbywać się będzie w 13 dyscyplinach. Honorowy patronat nad Olimpiadą objął Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Lech Kaczyński.

Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży w Sportach Zimowych to impreza sportowa dla młodzieży uzdolnionej, zrzeszonej w klubach sportowych. Stanowi ona jednocześnie mistrzostwa Polski w danej kategorii wiekowej w czterech blokach dyscyplin sportowych: sportach zimo-

wych, biegach przełajowych, sportach hallowych oraz sportach letnich. Olimpiada jest elementem współzawodnictwa sportowego, wynikającym z systemu sportu młodzieżowego w Polsce.

XV Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży w Sportach Zimowych rozgrywana będzie w lutym 2009 roku. Weźmie w niej udział ponad 1700 uczestników z całej Polski. Ceremonia otwarcia imprezy odbędzie się 24 lutego w Ustrzykach Dolnych.

Zawodnicy biorący udział w olimpiadzie w sportach zimowych rywalizować będą w 13 dyscyplinach: biathlon, curling, hokej na lodzie, łyżwiarstwo figurowe, łyżwiarstwo szybkie – łyżwy długie, łyż-

wiarstwo szybkie – short track, narciarstwo alpejskie, narciarstwo klasyczne – biegi, narciarstwo klasyczne – kombinacja norweska, narciarstwo klasyczne – skoki, saneczkarstwo – tor lodowy, saneczkarstwo – naturalny, snowboard. Poszczególne konkurencje rozgrywane będą w trzech miastach województwa podkarpackiego: Sanoku, Ustrzykach Dolnych i Dębicy.

W Sanoku rozegrane zostaną konkurencje łyżwiarskie: hokej na lodzie, łyżwiarstwo szybkie – tor długi, łyżwiarstwo szybkie – tor krótki (short track). Zawody odbędą się na sztucznej torze lodowej oraz krytym lodowisku Arena Sanok. Konkurencje narciarskie rozegrane zostaną w Ustrzykach Dolnych. Narciarze rywalizować będą na trasach zjazdowych Laworta i Gromadziń oraz na trasie biegowej pod górą Żuków w następujących konkurencjach: narciarstwo alpejskie, narciarstwo klasyczne – biegi, snowboard. W Dębicy natomiast na miejskim lodowisku rozegrane zostaną łyżwiarstwo figurowe oraz curling.

Pozostałe konkurencje, ze względu na brak odpowiednich obiektów, rozegrane zostaną poza województwem: biathlon (Kościelisko – Kiry), narciarstwo klasyczne – kombinacja norweska (Szczyrk, Wisła), narciarstwo klasyczne – skoki (Szczyrk, Wisła), saneczkarstwo (Krynica).

MS

W roku 2008 żegnaliśmy wielkiego człowieka - 24 czerwca zmarł profesor Józef Szajna, malarz, scenograf, reżyser. Nakładem wydawnictwa Carpathia ukazała się książka Andrzeja Piątka, pt. *Szajna. Ślady ostatnie*

Rzecz o Józefie Szajnie

Coraz więcej rodzi się na świecie karczolków i każdy z nich ma coraz większe nazwisko. Strzeżcie się ich – odpowiadał Józef Szajna młodym ludziom, gdy go pytano jak żyć, jak się odnaleźć w tym trudnym i zwariowanym świecie. W innym miejscu znowu taką oto znajdujemy myśl: *człowiek sam siebie zaniedbuje. Dlatego okrucieństwo rządzi światem.*

Albo taką: *sztuka jest uzmysławianiem tego, co w nas samych wymaga wyzwolenia.* Podobnych, celnie sformułowanych myśli w książce Andrzeja Piątka *Szajna. Ślady ostatnie* znaleźć można więcej. Puentują najważniejsze zagadnienia etyczne i twórcze, które zajmowały umysł Wielkiego Rzeszowianina. Choć poruszonych tematów książka nie wyczerpuje, na 84

stronach byłoby to niemożliwe, to z sukcesem rysuje wielowymiarowość zjawiska, jakim w kulturze polskiej i światowej był Józef Szajna.

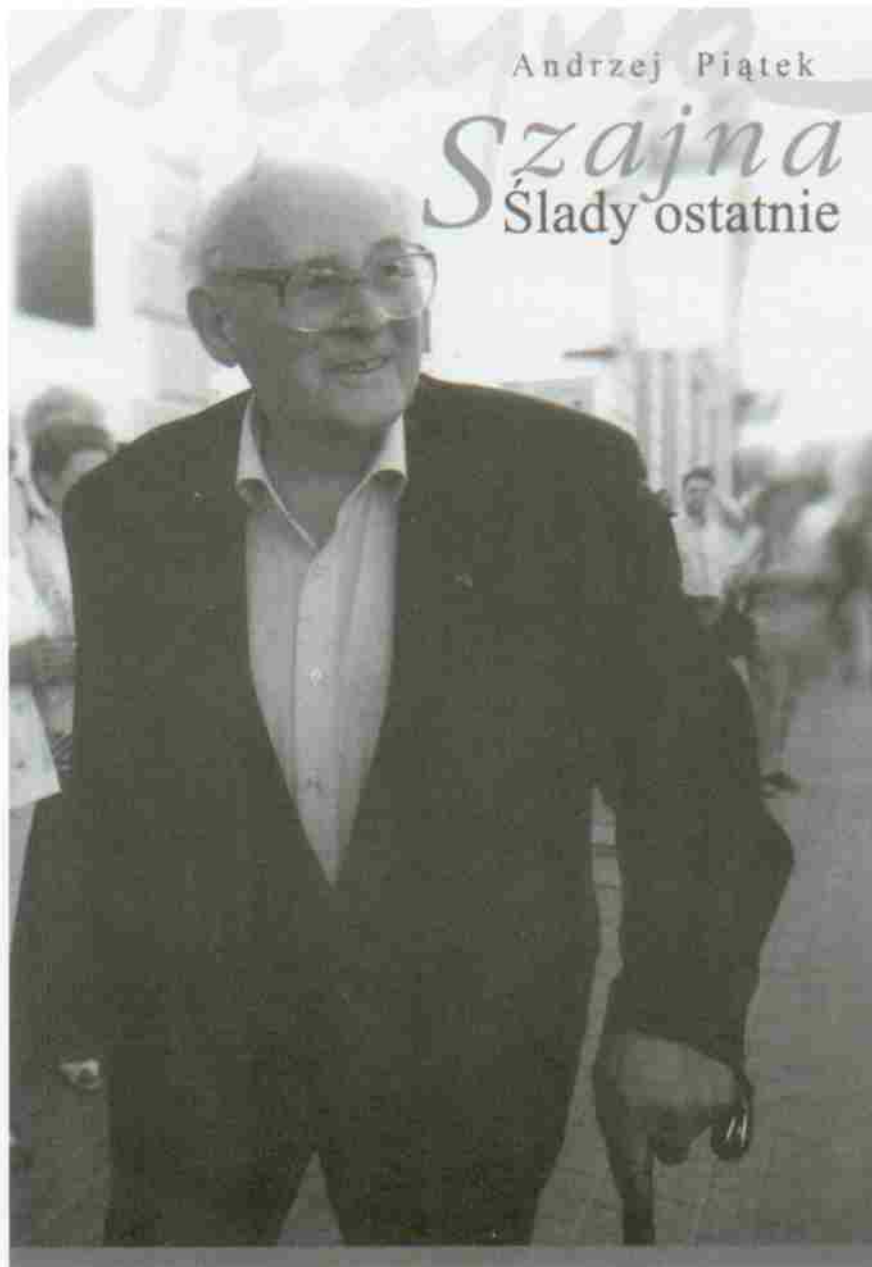
Autor książki, Andrzej Piątek, jest dziennikarzem od lat związanym z rzeszowskimi „Nowinami”. Kilka lat wcześniej napisał książkę *Spotkania z Szajną*. Obecna z podtytułem *Ślady ostatnie*, powstała po śmierci Mistrza. Obydwie są zwartymi wydaniem tekstów publikowanych przez Autora w prasie od lat 80. Wyjątek stanowi biogram Józefa Szajny, który wyszedł spod pióra samego Mistrza. Jeżeli całość, co jest uzasadnione, ująć jako jedną opowieść o Józefie Szajnie, to owa różnorodność gatunkowa poszczególnych jej części dynamizuje narrację. Krótkie i dłuższe formy publicystyczne, wywiady, informacje prasowe, relacje, oddanie głosu innym, których wypowiedzi przytaczane są w mowie niezależnej oraz oddanie głosu samemu Mistrzowi (biogram) służą właśnie temu celowi. Bogaty materiał zdjęciowy efekt ten potęgują.

Przy całej różnorodności form podawczych książka jest spójna. Przede wszystkim dzięki postaci Józefa Szajny, głównego jej bohatera. Poza tym poszczególne teksty nawiązują do siebie: albo poprzez kontynuację gdzie indziej rozpoczętych tematów, albo poprzez powtórzenia tych samych myśli tylko w innych konfiguracjach. Powtórzenia, czasem dosłowne, a czasem sparafrazowane, nie nużą – są raczej wiele mówiące. Bo jeżeli zauważyć, że pojawiają się w tekstach powstałych na przestrzeni ćwierci wieku (teksty są datowane), to stają się pozaliterackim świadectwem trwałości pewnych lejmotywów w twórczości i życiu Józefa Szajny.

Na książkę składają się również teksty traktujące o sprawach bardziej prozaicznych, jak choćby te dotyczące historii utworzenia galerii Szajny w Rzeszowie. Integralną jej częścią są również teksty będące pokłosiem wyjazdów Andrzeja Piątka wraz z Szajną i z aktorami jego przedstawień na zagraniczne tournée.

Książka *Szajna. Ślady ostatnie* wydana została przez wydawnictwo Carpathia (www.carpathia.net.pl), które specjalizując się w publikacjach związanych z regionem, nie mogło w swych pracach nie odnotować faktu, że 24 czerwca 2008 r. odszedł od nas wielki Rzeszowianin, Józef Szajna. Książka Andrzeja Piątka postać tę upamiętnia i przybliża. Jej wartość staje się tym większa, że jest relacją naoczego świadka.

Janusz Górnicki

Szopki

ze zbiorów Muzeum Towarzystwa Jezusowego
Prowincji Polski Południowej w Starej Wsi.

